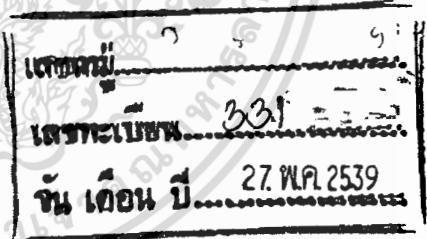

สไลด์ประกอบเสียงสำหรับสอนเรื่อง การเลี้ยงสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว

SOUND SLIDE FOR TEACHING ON

"BANGKEAW BREED THAI DOG RAISING."

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตรบัณฑิต

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2538

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื้อหาความย่อปัญหาพิเศษ

นายวิสุทธิ บุญฤทธิ์

ครุศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์

สไลด์ประกอบเสียงสำหรับสอนเรื่องการเลี้ยงสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว

Sound Slide for Teaching on "Bangkeaw Breed Thai Dog Raising"

ในการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างอุปกรณ์ประเภทสไลด์ประกอบเสียงสำหรับสอน เรื่องการเลี้ยงสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว เพื่อใช้ประกอบการสอนในวิชา การเลี้ยงสัตว์เฉพาะอย่าง ข.0147 เหตุผลที่เลือกหัวข้อนี้ ในการจัดทำสไลด์ประกอบเสียง ก็เนื่องมาจากผู้สอนวิชานี้ ส่วนมากไม่สามารถหาของจริงมาให้ผู้เรียนดูได้ มักใช้การสอนแบบการบรรยายเพียงอย่างเดียว ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถเห็นภาพจริง ประสิทธิภาพในการเรียนการสอนไม่ค่อยดี

วิธีการดำเนินการ เริ่มต้นจากการศึกษาหลักสูตร วิชาหลักการเลี้ยงสัตว์เฉพาะอย่าง ข.0147 จะเน้นเนื้อหาในบทที่ 5 เกี่ยวกับการเลี้ยงดู ซึ่งเลือกทำเป็นภาพสไลด์ประกอบเสียงสำหรับการสอน เรื่องการเลี้ยงสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว กำหนดตามเนื้อหาได้ 34 ภาพ และภาพอื่น ๆ อีก 5 ภาพ รวบรวมครั้งแรกเขียนคำบรรยายประกอบภาพ แล้วจึงดำเนินการถ่ายภาพสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว จากของจริงและรูปภาพ คัดเลือกภาพที่ดีแล้วนำมาทาบลงฟิล์มสไลด์ เมื่อได้ภาพสไลด์นำไปตรวจสอบ และแก้ไขข้อบกพร่องอัดเสียงประกอบภาพ จัดพิมพ์รูปเล่มปัญหาพิเศษ นำเข้าเล่ม

ผลการทำงานปัญหาพิเศษครั้งนี้ ได้สไลด์ประกอบเสียงสำหรับสอนเรื่อง การเลี้ยงสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว จำนวน 34 ภาพ เทปบันทึกคำบรรยายประกอบชุดสไลด์ ในระบบสัญญาณอัดรีด 1 ม้วน และเอกสารประกอบคำบรรยาย จำนวน 1 เล่ม ความยาว 12 นาที

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

ปัญหาพิเศษเล่มนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี ข้าพเจ้าต้องขอขอบพระคุณ อาจารย์
วันทนี โชติสกุล และอาจารย์เกษร เมืองทิพย์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ช่วย
ให้คำแนะนำปรึกษาและแก้ไขข้อบกพร่องของปัญหาพิเศษด้วยดีมาตลอด ขอขอบ
พระคุณ จ.ส.อ.ทวิ บุรณเขตต์ และนาย ภิเชก บุรณเขตต์ ที่ให้ความอนุเคราะห์
ด้านสถานที่ในการถ่ายทำสไลด์ และให้คำแนะนำเรื่องการเรียงสัณฐานไทยพันธุ์บาง
แก้ว และขอขอบคุณ สถานที่ฝึกสุนัขพิชิตชัยฟาร์ม ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการถ่าย
สถานที่ และโรงเรือนสำหรับเลี้ยงสุนัข

นอกจากนี้ ข้าพเจ้าต้องขอขอบพระคุณ คุณวัชรินทร์ คงพิบูลย์เจ้าหน้าที่ของ
ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระ
จอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ให้ความช่วยเหลือในการทำปัญหาพิเศษ

คุณงามความดีที่อาจเกิดจากปัญหาพิเศษเล่มนี้ ข้าพเจ้าขอมอบให้กับผู้ที่มี
พระคุณ คือ คุณพ่อ คุณแม่ คุณลุง คุณป้า ที่คอยให้กำลังใจ และสนับสนุนด้านกำลัง
ทรัพย์ด้วยดีมาตลอด ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษา ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ซึ่ง
ไม่อาจกล่าวนามไว้ได้ทั้งหมดที่ให้ความช่วยเหลือ ในการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ไว้
ณ โอกาสนี้ด้วย

วิสุทธิ บุญฤทธิ์

25 กุมภาพันธ์ 2539

สารบัญ

หน้า

เนื้อหาความย่อปัญหาพิเศษ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	ค

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	2
1.3 ขอบเขตของปัญหา.....	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3

บทที่ 2 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสื่อการสอน.....	4
2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา.....	8

บทที่ 3 วิธีการสร้างอุปกรณ์

3.1 การวิเคราะห์หลักสูตร.....	10
3.2 การวิเคราะห์เนื้อหา.....	12
3.3 การกำหนดภาพที่จะถ่าย.....	30
3.4 การเขียนคำบรรยายประกอบอุปกรณ์.....	30
3.5 ขั้นตอนการสร้างอุปกรณ์.....	39
3.6 การตรวจสอบอุปกรณ์และการแก้ไข.....	40

บทที่ 4 สรุปและข้อเสนอแนะ

4.1 สรุป.....	42
4.2 ข้อเสนอแนะ.....	44

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าในรูปแบบใด ๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

ในปัจจุบันนี้สื่อการเรียนการสอนต่างๆ ได้มีการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเรื่อย ๆ มีการนำวัสดุทัศนวัสดุมาประกอบในการเรียนการสอน เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพหรือผลสัมฤทธิ์ ด้านการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก วัสดุทัศนวัสดุต่างๆ สามารถเปลี่ยนสิ่งที่เป็นนามธรรมให้สามารถมองเห็นเป็นรูปธรรม ได้ชัดเจน สามารถเรียนรู้ และเข้าใจได้ง่ายถูกต้อง และรวดเร็วมีความน่าสนใจชวนติดตาม ดังนั้น ในวงการศึกษากว่าโลกจึงได้พยายามคิดค้น วิธีการพัฒนาวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ภาพถ่าย ของจำลอง สไลด์ วีดีโอ เป็นต้น แต่การจะเลือกใช้วัสดุทัศนวัสดุ ในการประกอบการเรียนการสอน ต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายด้านที่เกี่ยวข้องกับการจะผลิตสื่อชนิดนั้น เช่น งบประมาณ ความสะดวกในการจัดทำ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ และให้สอดคล้องกับสภาพของผู้รับสื่อว่าอยู่ในระดับใด สามารถรับข้อมูลความรู้จากสื่อประเภทนั้นมากน้อยแค่ไหน สไลด์จัดว่าเป็นสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม อีกประเภทหนึ่งที่มีประสิทธิภาพในการถ่ายทอดสื่อสาร ให้ความรู้ ความเข้าใจ และน่าสนใจชวนติดตาม เป็นสื่อที่ใช้งบประมาณในการผลิตไม่สูงมากนักก็ได้สะดวกไม่จำเป็นต้องมีห้องฉายโดยเฉพาะเหมือนเครื่องฉายประเภทอื่นๆ ขั้นตอนในการผลิตสไลด์ก็ไม่ยุ่งยาก รวมไปถึงการประกอบสไลด์ก็ไม่ซับซ้อนจนเกินไป

ปัจจุบันนี้สุนัขไทยเกือบจะสูญพันธุ์ไปแล้ว คนไทยมีความผูกพันกับสุนัขไทยมาเป็นเวลานานแล้ว มีการอยู่ร่วมชាយคาเดียวกัน พึ่งพาอาศัยเกื้อกูลกันโดยตลอด ถ้ามองสุนัขไทยให้ลึกซึ้งจะเห็นได้ว่า สุนัขไทยมีอะไรหลายอย่างที่ควรศึกษาในหลายแง่หลายมุม ซึ่งต่างจากสุนัขต่างประเทศไม่ว่าจะเป็นนิสัยการดำรงชีวิต

หรือลักษณะท่าทางต่าง ๆ สุนัขไทยพันธุ์บางแก้วเป็นสุนัขที่มีถิ่นกำเนิดในประเทศไทย มีรูปร่างลักษณะและอุปนิสัย เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวมีมาตั้งแต่สมัยโบราณ ปัจจุบันนี้มีผู้สนใจสุนัขพันธุ์นี้มากขึ้น แต่สุนัขบางแก้วพันธุ์แท้หาได้ยาก สุนัขบางแก้ว เป็นสุนัขท้องถิ่นของจังหวัด พิชณุโลกที่คาดว่าได้รับเชื้อสายมาจาก สุนัขจิ้งจอก และพัฒนาสายพันธุ์มาตามธรรมชาติจนเป็นสุนัขพันธุ์บางแก้วต่างจากพันธุ์หลังอนที่มีขนเกรียน คือ สุนัขไทยพันธุ์บางแก้วมีคอค่อนข้างยาว หางเป็นพวงและหูป่องมาข้างหน้าอันเป็นลักษณะเด่นที่ได้รับมาจากสุนัขจิ้งจอก จนแลดูคล้ายสุนัขพันธุ์ต่างประเทศบางพันธุ์ และอีกอย่างหนึ่งของสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว คือมีลักษณะนิสัยที่ดุ กัดแล้วไม่ยอมปล่อยง่าย ๆ มีนิสัยดุร้ายไม่แพ้เสือ รักเจ้าของ จดจำเจ้าของได้แม่นยำ ดุร้ายกับคนแปลกหน้า กัดแล้วไม่ยอมปล่อย ชอบประจบ ซื่อสัตย์และมีความจงรักภักดีต่อเจ้าของสูง สุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว เป็นสุนัขไทยที่หากได้รับการอนุรักษและพัฒนาอย่างถูกต้อง ก็น่าจะได้มีการยอมรับมาตรฐานในระดับสากลเช่นเดียวกับสุนัขไทยอีกหลาย ๆ พันธุ์ ดังนั้นการจัดทำสไลด์ประกอบเสียง เรื่องการเลี้ยงสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว นอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อการใช้ประกอบการเรียนการสอน ในวิชาการเลี้ยงสัตว์เฉพาะอย่าง ช0147 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กระทรวงศึกษาธิการแล้วยังสามารถนำไปเผยแพร่ความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเลี้ยงสุนัขไทยพันธุ์บางแก้วเพื่อเป็นประโยชน์ต่อสถาบันและสังคมรวมทั้งผู้ที่สนใจที่จะศึกษาในเรื่องนี้ด้วย

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อผลิตสไลด์ประกอบเสียงเรื่อง การเลี้ยงสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว สำหรับสอนในวิชา การเลี้ยงสัตว์เฉพาะอย่าง ช0147 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กระทรวงศึกษาธิการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3 ขอบเขตของปัญหา

จัดสร้างสไลด์ประกอบเสียง เรื่องการเลี้ยงสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว สำหรับสอนในวิชา การเลี้ยงสัตว์เฉพาะอย่าง ช0147 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)กระทรวงศึกษาธิการ เนื่องจากไม่สามารถที่จะนำสุนัขจริงมาใช้เป็นสื่อการสอนให้ผู้เรียนดูได้จึงได้จัดสร้างสไลด์ประกอบเสียง เรื่องการเลี้ยงสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว ซึ่งมีรายละเอียดเนื้อหาดังต่อไปนี้

1. ความสำคัญของสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว
2. ประวัติของสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว
3. ลักษณะทั่วไปและลักษณะพิเศษของสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว
4. การจัดการดูแลสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ได้อุปกรณ์ใช้ประกอบการเรียนการสอนในวิชา การเลี้ยงสัตว์เฉพาะอย่าง ช 0147 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กระทรวงศึกษาธิการ

1.4.2 สามารถใช้เป็นสื่อเผยแพร่ความรู้ เรื่องการเลี้ยงสุนัขไทยพันธุ์บางแก้วให้กับผู้สนใจที่จะศึกษาในเรื่องนี้ได้

บทที่ 2

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ในการทำปัญหาพิเศษประเภทสไลด์ประกอบเสียงสำหรับการสอนเรื่อง การเลียงสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว เพื่อให้ประกอบในการสอนวิชา ช. 0147 การ เลียงสัตว์เฉพาะอย่าง ผู้จัดทำทำการค้นคว้า เอกสาร วารสาร นิตยสารต่างๆ ได้สอบถามจากผู้มีประสบการณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้จัดทำได้รวบรวมข้อมูลต่างๆ เพื่อสรุปเป็นข้อมูลในการทำสไลด์ การศึกษาเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง 2 ลักษณะ คือ

2.1 การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสื่อการสอน

สมพร (2534 หน้า 30) สื่อการเรียนการสอนมีบทบาทสำคัญมากใน กระบวนการของการเรียนการสอน ซึ่งครูผู้สอนควรจะพิจารณาเลือกสรร หรือ สร้างขึ้น เพื่อนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน หรือช่วยให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายในการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สิ่งที่ครูผู้สอน ต้องระมัดระวังในเรื่อง ของสื่อการเรียนการสอน คือการให้สื่อั้นต้องเสนอความต้องการทางการเรียน การสอนอย่างเหมาะสม ให้เกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อ ของจริง สื่อวัสดุ สื่อโทรทัศน์ หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อาจจะยังไม่ใช้สื่อการเรียน การสอนที่เหมาะสมจริง ๆ ถ้าหากครูผู้สอนไม่ได้วางแผนเกี่ยวกับการเรียน การสอนอย่างชัดเจนเสียก่อน ว่าสื่อที่จะนำไปใช้มีความจำเป็นอย่างไรและจะเกิดผล ต่อการเรียนการสอนอย่างไร ถ้าจะเลือกหรือสร้างและใช้สื่อการเรียน การสอน ให้เกิดประสิทธิผลอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ครูผู้สอนสามารถนำกระบวนการ ของ การวางแผนการเรียนการสอนมาใช้ได้อย่างไรบ้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความหมายของสื่อการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอนคืออะไร

สื่อการเรียนการสอน ที่สนองความต้องการของหลักสูตรเป็นอย่างไรเรา จำเป็นจะต้องเข้าใจให้ตรงกันเสียก่อน สื่อการเรียนการสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายของหลักสูตร หมายถึงอะไร สื่อต่าง ๆ ที่อาจจะมียู่แล้วเช่น หนังสือ รูปภาพ แผนที่ สไลด์ ภาพยนตร์ วิทยุ และอื่น ๆ มีฐานะ เป็นเพียงสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ สื่อวัสดุ หรือสื่อบุคคลอย่างหนึ่งเพื่อให้ความรู้ใน เรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือเพื่อสนองจุดประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น สื่อเหล่านี้ จะกลายเป็นสื่อการเรียนการสอน ก็ต่อเมื่อครูผู้สอนได้พิจารณาแล้วอย่างถี่ถ้วน ว่าสามารถจะนำมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอน เรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อจุด ประสงค์ที่กำหนดได้อย่างเหมาะสม และนำไปใช้ให้บรรลุจุดประสงค์นั้น บางครั้ง สื่อที่มีอยู่ไม่เหมาะสมที่จะนำไปใช้ ในกระบวนการเรียนการสอนได้ และไม่อาจ จะหาได้จากที่อื่น ๆ

บทบาทของสื่อบุคคลในการพัฒนาการเรียนรู

เป็นที่ยอมรับกันว่า สื่อบุคคลมีส่วนร่วมอย่างสำคัญต่อกระบวนการเรียน การสอน ผู้ที่มีส่วนในการวางแผน การผลิต และการใช้สื่อบุคคล มิใช่เพียง แต่ตระหนักถึงบทบาทของสื่อบุคคล ต่อการเรียนการสอนอย่างกว้างขวางเท่า นั้น แต่ควรจะใช้สื่อการเรียนการสอนเหล่านี้อย่างจริงจังให้เกิดผลประโยชน์ ต่อ โครงการศึกษาของเขา บทบาทของสื่อบุคคลในโครงการ การศึกษามีดังนี้

- ทำให้การศึกษาได้ผลดีมากขึ้น ผู้เรียนมีเวลามากขึ้นในการศึกษาสื่อการเรียน การสอนต่างๆ ที่มีคุณค่าซึ่งครูอาจจะทำหน้าที่ได้ไม่ดีเท่า และครูก็ไม่สา มารถใช้เวลามากขึ้นในการทำกิจกรรมอื่น ๆ กับนักเรียน

- ทำให้การศึกษามีลักษณะเป็นรายบุคคล ทั้งนี้โดยอาศัยการจัดประสพ การณ์หลาย ๆ อย่างให้ผู้เรียนเลือก ผู้เรียนได้ศึกษาจากแหล่งความรู้หลาย ๆ ประเภท ตามอัธยาศัย ตามอัตราช้าหรือเร็วในการศึกษาเรียนรู้เรื่องต่างๆ ของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า แต่ละบุคคลและตามความสะดวก เพื่อบรรลุจุดประสงค์ของการเรียน ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ทำให้การเรียนรู้เกิดขึ้นทันที ทั้งนี้โดยใช้วัสดุทัศนวัสดุเป็นเครื่องมือของโลกภายในและภายนอกห้องเรียน โดยอาศัยประสบการณ์ที่แหล่งความรู้เหล่านั้นเสนอให้

- ทำให้เกิดความเสมอภาคในการศึกษา ผู้เรียนไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนสามารถใช้สื่อการเรียนการสอนนานาชนิด ทั้งสื่อทัศนวัสดุ และชุดการเรียนที่เรียนด้วยตนเองในการศึกษาของตน

- ทำให้เกิดการเรียนการสอนมีลักษณะที่เป็นวิทยาศาสตร์ยิ่งขึ้น ทั้งนี้โดยการจัดกรอบงานสำหรับการวางแผนการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ แต่ที่จริงวัสดุทัศนวัสดุเป็นส่วนประกอบอย่างหนึ่งของสาขาเทคโนโลยีการเรียนการสอนเท่านั้น ส่วนประกอบที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของ เทคโนโลยีก็คือส่วนที่เป็นกระบวนการซึ่งเกี่ยวข้องกับวางแผน และในโครงการ การเรียนการสอนนี้เอง ที่สื่อการเรียนการสอนซึ่งอาศัย ทฤษฎีการเรียนรู้ และการวิจัยในเรื่องการสื่อสารเป็นพื้นฐานนี้

เกอกล (2518 หน้า 2) กล่าวว่าวัสดุอุปกรณ์นั้น พิจารณาตามศัพท์ ก็เกิดจากการนำเอาคำว่า วัสดุ แปลว่าการได้ยิน + ทัศน แปลว่าการเห็น+ วัสดุ + อุปกรณ์ มารวมกันเข้า ฉะนั้น คำว่า วัสดุทัศนวัสดุอุปกรณ์จึง หมายถึง วัสดุอุปกรณ์ที่ช่วยให้นักเรียนได้ยินได้เห็นจริงในบทเรียนที่ครูสอน ให้เข้าใจมากยิ่งขึ้นดังกล่าวล้วนแล้วแต่เป็น วัสดุอุปกรณ์เหล่านี้ เป็นผลงานจากแนวคิดประดิษฐ์ ของเหล่านักวิทยาศาสตร์ วิศวกร นักจิตวิทยา นักปรัชญา นักการศึกษาที่ได้นำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ คำนึงประดิษฐ์ แล้วนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา เช่น รูปภาพ สไลด์ หนังสือ แผนที่ หุ่นจำลอง วิชชุ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ เป็นต้น วัสดุอุปกรณ์เหล่านี้มีบทบาทต่อการอำนวยความสะดวกต่อการศึกษาในปัจจุบันเป็นอย่างมาก

จริยา สระสันต์ (2513 หน้า 40) ได้ทำการทดลองสอนคำศัพท์ภาษาไทย โดยใช้สไลด์เป็นอุปกรณ์การเปรียบเทียบ กับการสอนแบบบรรยาย ผลปรากฏว่าการสอนอ่านคำทีละคำ โดยใช้สไลด์ประกอบช่วยให้เด็กเรียนจำบทเรียนได้นาน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กว่าส่วนการใช้สไลด์กับเด็กเก่ง และเด็กอ่อนไม่ทำให้ผลการเรียนแตกต่างกัน

สาธิต เตชานันท์ (2518 หน้า 70) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบการใช้ภาพ และสไลด์ในการสอนเรียงความภาษาอังกฤษ ในระดับมัธยมศึกษา ผลการวิจัย ปรากฏว่าการสอนเขียนเรียงความภาษาอังกฤษโดยใช้สไลด์ และการสอนโดยใช้ภาพสี ประสิทธิภาพการสอนสูงได้ผลดีกว่าสอนโดยไม่ใช้สไลด์

อัมพร ทองเหลือ (2522 หน้า 70) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาประสิทธิภาพของการสอน วิชาประชากรศึกษา เรื่องการเปลี่ยนแปลงประชากรโดยใช้สไลด์ประกอบเสียงในวิทยาลัยครู ผลการวิจัยพบ ว่าสไลด์ประกอบเสียง เรื่องการเปลี่ยนแปลงประชากรนี้สามารถใช้สอนนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน

องอาจ จิระนันท์ (2516 หน้า 30) ได้ทดลองเปรียบเทียบผลการเรียนในวิชาช่างระหว่างการสอนด้วยวิธีสาธิต และการสอนด้วยการใช้สไลด์ประกอบเสียงในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพผลการทดลองปรากฏว่า วิธีสอนโดยการ ใช้สไลด์ประกอบเสียง มีแนวโน้มให้ผลการเรียนรู้สูงกว่าการสอนด้วยวิธีสอนแบบสาธิต

สุนันท์ ปัทมคม (2533 หน้า 71) กล่าวว่าสไลด์เป็นทัศนูปกรณ์ชนิดหนึ่งที่มีประโยชน์ในการเรียนการสอนอย่างกว้างขวาง ทำให้ผู้เรียนจำได้แม่นยำ และคงทนจากการวิจัยในต่างประเทศ องค์การ UNESCO วิจัยเกี่ยวกับคุณค่าโดยทั่วไปของทัศนูปกรณ์ในด้านสุขศึกษาต่อประชาชน ผลปรากฏว่าสไลด์และฟิล์มสตริปต์ และอุปกรณ์การศึกษาที่มีประสิทธิภาพในการสอนจำนวนมากและให้ผลในด้านการสร้างความรู้ลึก ประทับใจที่ลึกซึ้ง และกินเวลาได้นานด้วย

ลัดดา ศุภปริดี (2521 หน้า 9) การใช้สไลด์หนึ่งแผ่น สามารถทำให้บทเรียนหนึ่งบทอยู่ในความทรงจำของนักเรียนได้ดีและนานวัน สไลด์ที่ได้รับเลือกสามารถช่วยกระตุ้นความสนใจของนักเรียนให้อยากเรียนมากยิ่งขึ้น และช่วยประกอบการอธิบายของครูให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น ตลอดจนทำความสะดวกให้แก่ครูใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า การสอนและเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในบทเรียน ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา

ชาตรี (2534 หน้า 7) กล่าวว่าสุนัขไทยเป็นสุนัขหมาป่า ส่วนสุนัขฝรั่งเป็นพันธุ์สุนัขของ สุนัขป่าและสุนัขของมีนิสัยแตกต่างกันเห็นได้ชัดเจน ความแตกต่างที่สำคัญระหว่างสุนัขป่า และสุนัขของนั้นอยู่ที่ สุนัขป่าเมื่อถึงเวลาเติบโต ก็จะเติบโตไว และจะเปลี่ยนจิตใจเป็นสุนัขใหญ่ มิได้คงสภาพเป็นลูกสุนัขตลอดชีวิต การที่สุนัขพันธุ์ป่าเติบโตเป็นผู้ใหญ่เป็นตัวของตัวเองนี้ คนที่เลี้ยงสุนัขส่วนมากอาจจะไม่ชอบเพราะความเป็นตัวของตัวเออนั้น ทำให้สุนัขเป็นอิสระไม่อยู่ในโอวาทเจ้าของตลอดไป ทำอะไรมักทำด้วยเหตุผลของตัวเองเป็นส่วนใหญ่ จะเชื่อฟังเจ้าของเป็นครั้งคราว แต่สุนัขพันธุ์สุนัขป่าอย่างสุนัขไทยนี้เอง ที่ยอมตายแทนเจ้าของได้เมื่อมีภัยอันตรายเกิดขึ้น ผิดกับสุนัขฝรั่งถึงจะแสดงความจงรักภักดี และติดสอยห้อยตามเจ้าของสักเพียงใด ก็เอามาเป็นเพื่อนตายไม่ได้ เพราะสัญชาตญาณของมันน้อย ประกอบกับการเป็นลูกสุนัขไม่จบสิ้น เพราะหวาดกลัวง่ายนั่นเอง

สุนัขไทยเป็นสุนัขคู่กับชาติไทยมาแต่ดึกดำบรรพ์ แต่ไม่สามารถสืบทราบ หรือหาหลักฐานได้แน่ชัดแน่ว่ามาตั้งแต่เมื่อใด หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับสุนัขไทยในสมุดข่อยโบราณ ได้บันทึกไว้ในสมัยพระเจ้าทรงธรรม แห่งกรุงศรีอยุธยา รว. พ.ศ. 2130 หรือ 405 ปีมาแล้ว สุนัขบางแก้วเป็นสุนัขไทยโบราณที่มีถิ่นกำเนิดที่ จังหวัดพิษณุโลก เป็นสุนัขที่เรียกว่ากัดไม่เท่า หรือทั้งเท่าทั้งกัด กัดแล้วไม่ยอมปล่อยส่วนตัวที่ดูร้ายมากๆ กัดแล้วไม่แพ้เสีย มีนิสัยรักเจ้าของ จดจำเจ้าของได้แม่นยำดุร้ายกับคนแปลกหน้า ชอบประจบ ซื่อจกและมีความจงรักภักดี

สุนัขบางแก้วเป็นหมาที่ผสมระหว่างสุนัขป่ากับสุนัขไทย และเท่าที่ผู้ใกล้ชิดได้สังเกตดูรูปร่างลักษณะ และอุปนิสัยแล้วพบว่าสุนัขบางแก้ว เกิดจาก 3 พันธุ์ คือ พันธุ์ไทย พันธุ์จิ้งจอกและพันธุ์สุนัขป่า คือขนยาว ปากแหลม หางเป็นพวง ซึ่งเป็นลักษณะของสุนัขจิ้งจอก กะโหลกรูปสามเหลี่ยม ใบหูตั้งชันปลายแหลมแบนออกข้าง โคนหูห่างกันมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ (2520 หน้า 4) ได้กล่าวว่า แต่แรกดูรูปร่างหน้าตา ก็คิดว่ามาจากพันธุ์สุนัขทอง แต่ภายหลังนี้มาลองเลี้ยงดูรู้จักนิสัยใจคอกันมากขึ้น ก็เห็นว่าไม่ใช่สุนัขทองเสียแล้ว แต่เป็นสุนัขป่าแน่ แต่จะเป็นสุนัขชนิดไหนยังไม่แน่ชัด เพราะสุนัขป่าคนเลี้ยงแต่ดั้งเดิมนั้น มีพื้นเพอยู่ในเมืองหนาว ทางแถบเหนือของโลก แถบเมืองไทยนี้คงมาไม่ถึง แต่ทางแถบนี้มีสุนัขป่าอีกชนิดหนึ่งเรียกว่า ดิงโก (Dingo) เป็นสุนัขป่าแถบนี้ แล้วข้ามไปยังทวีปออสเตรเลีย มีลักษณะรูปร่าง ท่าทางตลอดจนนิสัยใจคอกล้ายกับหมาไทยชวนให้สงสัยว่าจะเกิดวเนื่องใกล้เคียงกันมาก เพราะเมื่อนำหมาดิงโกจากออสเตรเลียมาเลี้ยง ก็มีนิสัยรักเจ้าของ ชื่อสัตย์กตัญญู เชื่อฟังเจ้าของ รู้จักรักษาความสะอาดไม่ทำเประอะเปื้อน เป็นสุนัขที่เผ่าชโมยได้อีกด้วย

ดังนั้นสุนัขดิงโกจึงเป็นสุนัขโบราณของเมืองไทยก็เป็นได้ เพราะมีรูปร่างหน้าตากล้ายสุนัขไทย และยังเป็นสุนัขที่มีลักษณะงดงามอีกด้วย เรียกว่าเป็นต้นตระกูลของสุนัขไทยแท้ก็ได้ สุนัขบางแก้วเป็นสุนัขท้องถิ่นของจังหวัดพิษณุโลกที่คาดว่าได้รับเชื้อสายมาจากสุนัขจิ้งจอก และพัฒนาสายพันธุ์มาตามธรรมชาติ จนเป็นพันธุ์ที่มีลักษณะต่างจากสุนัขไทยหลังอานที่มีขนเกรียน คือมีขนค่อน ข้างยาว หางเป็นพวง และหูป้องมาข้างหน้า อันเป็นลักษณะเด่นที่ได้มาจากสุนัขจิ้งจอก จนแลดูคล้าย สุนัขต่างประเทศบางพันธุ์ แต่ในปัจจุบันสายเลือดต่างๆที่จะผสมพันธุ์แล้วได้ลักษณะคงเดิม หรือเรียกว่าสายเลือดนึ่งนั้นหายากยิ่ง

ชนินทร์ (2538 หน้า 10) สุนัขบางแก้วของดีจังหวัดพิษณุโลก เป็นสุนัขที่มีลักษณะสวยงาม ขนยาว หางเป็นพวง มีขนแผงรอบคอมีความฉลาดปราดเปรียว ผึกหัดง่าย เชื่อฟังคำสั่งของเจ้าของไม่แพ้สุนัขพันธุ์ต่างประเทศ จนมีคนเปรียบให้สุนัขพันธุ์บางแก้วก็คือ สุนัขเซฟเพอดที่เกิดขึ้นในเมืองไทย โดยการกำเนิดขึ้นมาจากธรรมชาติได้สืบทอดสรสร้างขึ้นมาให้เป็นสมบัติของคนทั้งชาติ

วิธีการสร้างอุปกรณ์

3.1 การวิเคราะห์หลักสูตร

วิชา ช.0147 การเลี้ยงสัตว์เฉพาะอย่างระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มี
จำนวน 1 หน่วยการเรียนรู้ 2 คาบต่อสัปดาห์ต่อภาคเรียน ภาคทฤษฎี 1 คาบภาค
ปฏิบัติ 1 คาบต่อสัปดาห์

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาสภาพของสัตว์เลี้ยง ซึ่งเป็นสัตว์ที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงแก่ผู้
เลี้ยง และผู้ศึกษาพันธุ์ การเลือกสถานที่โรงเรือนและอุปกรณ์ อาหารและการ
ให้อาหาร การเลี้ยงดู การป้องกันโรคและศัตรู การผสมพันธุ์

เลือกเลี้ยงสัตว์เฉพาะอย่างนอกเหนือจากสัตว์ที่ระบุไว้ในรายวิชาอื่น ๆ
สำรวจและวิเคราะห์ความต้องการของตลาดสัตว์ที่เลือกเลี้ยง เตรียมสถานที่โรง
เรือนและอุปกรณ์เลี้ยงดูตามอายุ ประเภท เตรียมและให้อาหาร ป้องกันโรคและ
ศัตรู ผสมพันธุ์ คำนวณค่าใช้จ่าย กำหนด ราคาขาย จัดจำหน่าย จัดบันทึกการ
ปฏิบัติงาน ทำบัญชีรายรับรายจ่าย และประเมินผล

จุดประสงค์รายวิชา

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจทางด้านการเลี้ยงสัตว์

2. เพื่อให้มีความรู้เข้าใจในเรื่องพันธุ์สัตว์ การเลือกสถานที่โรงเรือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
และอุปกรณ์
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องอาหาร และการให้อาหารสัตว์ที่เลี้ยง โรค และการรักษาโรค
4. เพื่อให้มีความสามารถและทักษะในการเลี้ยงดู ให้อาหาร และป้องกันโรค
5. เพื่อให้มีความสามารถและทักษะในการผสมพันธุ์และจำหน่ายสัตว์เลี้ยง
6. เพื่อให้มีเจตคติที่ดี มีคุณธรรมต่อสัตว์ที่เลี้ยง

วิชา การเลี้ยงสัตว์เฉพาะอย่าง

รายการสอนภาคทฤษฎี

บทเรียนที่	หัวข้อเรื่อง	จำนวนคาบที่เรียน
1	ความสำคัญของการเลี้ยงสัตว์	2
2	พันธุ์สัตว์และการผสมพันธุ์	4
3	โรงเรือนและอุปกรณ์	4
4	อาหารและการให้อาหาร	4
5	การเลี้ยงดู	4
6	โรคสัตว์	4
รวมจำนวนคาบ		22 คาบ

รายการสอนภาคปฏิบัติ

บทเรียนที่	หัวข้อเรื่อง	จำนวนคาบ
4	อาหารและการให้อาหาร	2
5	การเลี้ยงดู	4
6	โรคสัตว์	2
รวมจำนวนคาบ		8 คาบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 เวลาที่ใช้ในการสอน 36 คาบ
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 การวิเคราะห์เนื้อหา

สำหรับปัญหาพิเศษฉบับนี้จะทำการผลิตสไลด์ประกอบเสียงสำหรับสอนเรื่องการเลี้ยงสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว เพื่อจะนำไปใช้ประกอบการสอนในวิชา ช.0147 การเลี้ยงสัตว์เฉพาะอย่าง ใช้เวลาในการสอน ประมาณ 25 นาที โดยได้นำทฤษฎีบทที่ 5 มาจัดทำเป็นสไลด์ประกอบเสียง ซึ่งมีเนื้อหาการสอนดังนี้

ทฤษฎีบทที่ 5 เรื่อง การเลี้ยงดู จำนวน 4 คาบ

5.1 ความสำคัญของสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว

5.2 ประวัติสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว

5.3 ลักษณะทั่วไปและลักษณะพิเศษของสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว

5.4 การจัดการดูแลสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว

จากรายละเอียดการสอนภาคทฤษฎี บทที่ 5 เรื่อง การเลี้ยงสัตว์เฉพาะอย่างได้นำภาคทฤษฎีบทที่ 5 เรื่อง การเลี้ยงดู มาจัดทำเป็นสไลด์ประกอบเสียงสำหรับสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ และรู้จักการจัดการเลี้ยงดูสุนัขไทยพันธุ์บางแก้วมากยิ่งขึ้น

รายละเอียด ของสไลด์ได้จากการวิเคราะห์จุดประสงค์ของรายวิชา ของการสอนทฤษฎีบทที่ 5 ซึ่งกำหนดไว้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ทฤษฎีบทที่ 5 เรื่องการเลี้ยงดู

- เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่อง สุนัขพันธุ์บางแก้ว และการเลือกสถานที่เลี้ยงดู

- เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องอาหาร และการให้อาหารสุนัขพันธุ์บางแก้ว
- เพื่อให้มีความสามารถทักษะในการเลี้ยงดู ให้อาหาร และป้องกันโรคสุนัขพันธุ์บางแก้ว
- เพื่อให้มีความสามารถ ทักษะในการผสมพันธุ์สุนัขบางแก้ว และการจำหน่าย
- เพื่อให้มีเจตคติที่ดี และมีคุณธรรมต่อสัตว์ที่เลี้ยง

เนื้อหาบทเรียน

สุนัขบางแก้ว (บัญญัติ : หมาบางแก้ว หน้า 5)

ได้มีผู้กล่าวไว้ว่า "ความภูมิใจของชาวพิษณุโลกมีของดีอยู่ 3 อย่างคือ ดีหลวงพ่อบุญชชีนราษ ดี พระนางพญา ดี หมาบางแก้ว " หรือแม้แต่คำกล่าวที่ว่า" มาพิษณุโลกแล้ว ถ้าไม่ได้พระพิมพ์มา ให้อาหาร และป้องกันโรค

สุนัขพันธุ์บางแก้วสุนัขไทยโบราณที่คนพิษณุโลกภูมิใจและกล่าวกันติดปาก คือ เป็นสุนัขท้องถิ่นที่มีคุณค่า มีชื่อเสียงกล่าวกันมานาน หากจะถือว่าเป็นของคู่บ้านคู่เมืองก็คงได้

สุนัขบางแก้วคืออะไร สุนัขบางแก้วมีชื่อเสียงโด่งดัง เพราะความดุเรือกว่า กัดไม่เท่า หรือทั้งเท่าทั้งกัด บางตัวที่ดุมาก กัดทุกคนยกเว้นผู้ให้อาหารที่ให้อาหารเท่านั้น คนแปลกหน้าผ่านหน้าบ้านโดนกัดได้ผลไปทุกราย เจ้าของจำสาค่าชาไม่ไหวต้องยิงทิ้ง สุนัขบางแก้วจะไม่ดุร้ายทุกตัว แต่ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นสุนัขดุ กัดแล้วไม่ยอมปล่อยง่าย ๆ เวลากัดคนมักจะกัดเจ็บ ส่วนที่ดุร้ายมาก ๆ คงดุไม่แพ้เสือ มีนิสัยรักเจ้าของจดจำเจ้าของได้แม่นยำ ดุร้ายกับคนแปลกหน้า เป็นนักสู้ที่กล้าหาญไม่ยอมแพ้ง่าย ๆ กัดแล้วไม่ยอมปล่อย ชอบประจบ ซื่อจริง มีความจงรักภักดีต่อเจ้าของ ชาวบ้านบางแก้วเล่าว่า ถ้าเลี้ยงควายเป็นฝูงแต่ละบ้านจะต้องต้อนควายไปเลี้ยงในทุ่ง มันจะตามไปด้วยเมื่อควายเปลี่ยนพวกกัน จะขวิดกันพอหัวควายชนกันเมื่อใด หมาบางแก้วจะร่วมวงกระโดดกัดเอ็นต้อย ของควายฝังตรงข้ามทันที บางตัวเอ็นต้อยขาด บาดเจ็บยอมแพ้วิ่งหนีไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติพันธุ์สุนัขบางแก้ว (บันทึกชัย ะหมาบางแก้ว หน้า 7)

สุนัขบางแก้วมีชื่อเสียงมานานแล้วก็จริง แต่ก็หาผู้ที่รู้เกี่ยวกับ ความเป็นมาของประวัติพันธุ์ไม่ได้เพียงแต่บอกอย่างลอย ๆ ว่าเป็นลูกผสมระหว่างสุนัขป่า กับสุนัขไทยและเท่าที่ผู้ใกล้ชิดสังเกตดูรูปร่าง และอุปนิสัยแล้วพบว่าสุนัขบางแก้วเกิดจากสุนัข 3 พันธุ์คือ พันธุ์ไทย พันธุ์จิ้งจอก และพันธุ์สุนัขป่า คือมีขนยาวปานกลาง ปากแหลม หางเป็นพวง ซึ่งเป็นลักษณะสุนัขจิ้งจอก กระโหลกรูปสามเหลี่ยม ใบหูสั้น ปลายแหลมแบนออกข้าง โคนหูห่างกันมาก

นายมา เกตุนิล อายุ 92 ปี (เกิดปี พ.ศ. 2444) ได้เล่าถึงสภาพบ้านบางแก้วในอดีตและประวัติพันธุ์สุนัขหมาบางแก้วว่า บ้านบางแก้ว ตำบลท่านางาม (ชื่อเดิมตำบลบางแก้ว) อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลกในอดีตนั้นบ้านบางแก้วเต็มไปด้วยป่าพง ป่าระกำ ป่าไผ่และต้นไม้ชนิดอื่นๆ เนื่องจากอยู่ทั่วไป จากสภาพป่าที่อุดมสมบูรณ์ จึงเหมาะแก่การอยู่อาศัยของสัตว์ป่านานชนิด แต่ ทว่าปัจจุบันสภาพของป่าถูกบุก และถูกทำลายไปจนมากและไม่หลงเหลือให้เห็นอีกเลย พื้นที่บริเวณบ้านบางแก้ว เป็นลักษณะที่ราบลุ่ม ในฤดูฝนมีน้ำไหลหลากและน้ำท่วมเป็นเวลานาน

ดังนั้น จึงทำการเพาะปลูกพืชผลไม่ได้สภาพภูมิประเทศมีความกันดาร และเต็มไปด้วยอันตรายต่าง ๆ บ้านบางแก้ว จึงเป็นสถานที่ที่มีบุคคลมักหลบหนีมาซ่อนตัว หรือเป็นที่หลบภัยของผู้กระทำผิดกฎหมาย ซึ่งนับได้ว่าเป็นคนรุ่นแรกที่เริ่มบุกเบิกเข้ามาตั้งถิ่นฐานในบ้านบางแก้ว ต่อมามีการอพยพย้ายถิ่นฐานของผู้คนจากจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นครปฐม สุพรรณบุรีและอ่างทอง เดินทางมาอยู่ในหมู่บ้านโดยสร้างเรือนแพอาศัยอยู่ในคลองบางแก้ว ซึ่งเชื่อมติดกับแม่น้ำยม อาชีพหลักที่ทำกันเป็นล่ำเป็นสัน คือการจับปลาในคลองบางแก้วซึ่งมีชุกชุมมาก เมื่อเริ่มมีเครื่องยนต์กลไกเข้ามาใช้บ้างแล้ว การเดินทางของชาวบางแก้ว เพื่อเข้ามาในเมืองพิษณุโลกทำได้ 2 ทาง ถ้าเป็นฤดูแล้ง จะเดินทางด้วยเท้า เกวียน หรือ

หากเป็นฤดูน้ำหลากก็ใช้เรือพายขึ้นลำน้ำบางแก้วเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าที่แม่น้ำ เพื่อเข้ามาในตัวเมืองพิษณุโลก

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อชุมชนมีความเจริญมากขึ้นตามลำดับ ชาวบ้านได้ช่วยกันสร้างวัดบางแก้วขึ้น เพื่อเป็นศูนย์ทางจิตใจและบำรุงพุทธศาสนาให้เจริญงอกงาม

หลวงปู่มาก เมฆาริ เจ้าอาวาสองค์ที่ 3 ของวัดบางแก้ว เป็นนักเทศน์ที่มีชื่อเสียงมีความรู้แตกฉานทั้งภาษาบาลี และภาษาขอม ท่านยังมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านคาถาอาคมและไสยศาสตร์ เป็นที่ยอมรับกันว่า ท่านเป็นพระที่ศักดิ์สิทธิ์มาก เป็นพระที่มีใจเมตตา กรุณา ท่านได้เลี้ยงสัตว์ไว้หลายชนิดทั้งไก่แจ้ นกเขา แมว ม้าและสุนัข ต่อมานักเลงคนหนึ่งชื่อตานิมได้ถวาสุนัขตัวเมียตัวหนึ่งให้หลวงปู่มาก สุนัขตัวนี้มีลักษณะใหญ่ สีดำ ขนยาว เมื่อถึงฤดูผสมพันธุ์ได้ไปผสมพันธุ์ กับสุนัขป่าหรือสุนัขจิ้งจอก มีลูกออกมาเป็นสีดำปนสีประดำ ตัวใหญ่ และขนยาวในช่วงนั้นหลวงปู่มากมีสุนัขรวมเป็น 4 ตัว ต่อมาการอพยพครั้งใหญ่ของชาวบ้านจังหวัดนครปฐม สุพรรณบุรีและอ่างทองเดินทางเข้ามาอาศัยที่บ้านบางแก้ว และเมื่อปี พ.ศ. 2469 พวกลาวโซ่งได้อพยพครอบครัวต้อนความมาด้วยหลายสิบฝูง และมีสุนัขติดตามมาด้วยเป็นจำนวนมาก พวกเขาดำรงหลักฐานอยู่ที่บ้านห้วยชัน ซึ่งห่างจากบ้านบางแก้วประมาณ 2 กิโลเมตร ชาวบ้านห้วยชันกับชาวบ้านบางแก้วมีการติดต่อค้าขายกัน เมื่อชาวบ้านจากห้วยชันเดินทางมาบ้านบางแก้ว ก็มีสุนัขติดตามมาด้วย ดังนั้น โอกาสของสุนัขบ้านห้วยชัน จึงมีโอกาสมผสมพันธุ์กับสุนัขหลวงปู่มาก ลูกที่ออกมาชาวบ้านที่อาศัยอยู่ตามริเวณแพ ก็มาขอลูกสุนัขของหลวงปู่มากไปเลี้ยงไว้บนแพ ต่อมาเมื่อถึงฤดูผสมพันธุ์ เป็นช่วงที่น้ำไหลหลากท่วมพื้นที่ดินเป็นแรมเดือน สุนัขจากท้องถิ่นอื่น ก็ไม่มีโอกาสเข้ามาผสมด้วย เมื่อสุนัขในพื้นที่บางแก้วผสมกันเอง ภายในเวลาเดียวกันหลายชั่วอายุ การผสมพันธุ์ก็ไม่ได้มีเกณฑ์ อะไรเป็นไปอย่างธรรมชาติหลายสิบปี จึงเกิดลูกพันธุ์สุนัขบางแก้วขึ้น ซึ่งมีลักษณะเฉพาะตัว ดังนั้นทั้งสภาพและสิ่งแวดล้อม จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนให้เกิดสายเลือดของสุนัขบางแก้วขึ้น

มาตรฐานพันธุ์ (บัญญัติฯ หมายบางแก้ว หน้า 17)

มาตรฐานสุนัขไทยบางแก้ว ที่กำหนดขึ้นโดยชมรมผู้นุรักษ์ และพัฒนาสุนัขไทยบางแก้วพิษณุโลกแห่งประเทศไทย โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก (นาย ไพฑูรย์ สุนทรวิภาค) เป็นประธานวางกฎเกณฑ์ และมาตรฐาน ในการพัฒนาสายพันธุ์ และได้มีการประกาศให้ใช้อย่างเป็นทางการใน ปี พ.ศ. 2534 ดังนี้

ลักษณะทั่วไป สุนัขบางแก้ว มีลักษณะเด่นและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว กล่าวคือ มีขนปุยยาว มีความสง่างาม ว่องไว แข็งแรง ยืนมักเหินหน้า และโค้งคอดคล้ายม้า เป็นสุนัขขนาดกลางรูปร่างตั้งแต่ช่วงขาหน้า และขาหลังเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัส ออกกว้างและลึกได้ระดับกับศอก ไหล่กว้าง ท้องไม่คอดกึ่ง หน้าแหลม หูเล็กหางพวง ขนมีสองชั้น นิสัยรักเจ้าของฉลาดปราดเปรียว กล้าหาญ ค่อนข้างดุสามารถฝึกหัดได้ ชอบเล่นน้ำมาก

ขนาด ขนาดเท่าสุนัขไทย หรือเล็กกว่าเล็กน้อย ไม่อ้วน ความสูงวัดที่ไหล่ ตัวผู้ พ่อพันธุ์สูง 42-53 เซนติเมตร ตัวเมียแม่พันธุ์ 38-48 เซนติเมตร น้ำหนักตัวผู้ 14-16 กิโลกรัม ตัวเมีย 13-15 กิโลกรัม

ลำตัว ช่วงตัวตอนหน้าใหญ่ ช่วงตัวตอนท้ายค่อนข้างเล็ก ลำตัวหนาปานกลาง ออกแคบ ยึดอก เวลาขึ้นส่วนเอวจะคอดน้อยกว่าสุนัขไทย ท้ายลาด สง่าเหมือนสุนัขจิ้งจอก

ขา ว่ากันว่าสุนัขบางแก้วทุกๆ ให้สังเกตขา ขาหน้าจะใหญ่กว่าขาหลังเล็กน้อย ขาส่วนบน ใหญ่และเรียวลงมาถึงข้อเท้า ตั้งตรงแข็งแรง ถ้าดูด้านข้างจะเห็นขนยาวเป็นเส้นตรงจากข้อเท้าด้านหลังขึ้นไปจนถึงศอกเหมือนขาสิงห์ขาหลังช่วงล่าง มีทั้งตั้งตรง และเกือบตรง ช่วงบนด้านหลังจะมีขนยาวเป็นเส้นตรงขึ้นไปถึงโคน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อกรณีเฉพาะเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า หากเวลายื่นทำปกติจะรับน้ำหนัก ทรงตัวดี นิ้วเรียงชิดกันขนที่ปลายนิ้วยาวหุ้มเล็บ ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัว กระโหลกใหญ่ ปากยาวแหลม คอยาวกว่าสุนัขไทยทั่วไป กระโหลกศีรษะ
 รับกันเป็นรูปสามเหลี่ยม หูเล็ก ตั้งป่องไปข้างหน้า ปลายหูเบนไปข้างเล็กน้อย
 โคนหูทั้งสองอยู่ห่างกันมากกว่าสุนัขพันธุ์อื่น ๆ จึงใช้เป็นจุดเด่นในการสังเกตว่า
 เป็นสุนัขบางแก้ว ภายในหูมีขนปลายปิดรูหูอย่างสุนัขจิ้งจอก ตาเล็กกลมรี ฟันสีดำ
 เป็นสีเหลืองทองคล้ำ ม่านตาตรงกลางสีดำมีแววของความไม่เชื่อใจใครง่าย ๆ
 ขณะโกรธหรือขู่จะขึ้นแววฟ้า ไส้แววที่เรียกว่า ตาเขียว จมูกสีดำ ฟันที่เล็กๆขาว
 คม มีเขี้ยวข้าง 2 ล่าง 2 ล้นเป็นสีชมพู ส่วนมากไม่มีปานดำเหมือนสุนัขไทย
 ทั่วไป

ขน ขนสองชั้น หนา ชั้นล่างละเอียดอ่อนนุ่ม ขนชั้นบนยาวเป็นเส้นเมื่อยังเล็กมี
 ขนยาวปุกปุยแน่นทั้งตัว แต่เมื่อโตขึ้นจะมีขนยาวปานกลางแน่นทั้งตัว ขนกลางหลัง
 ตั้งแต่แผงคอจนถึงโคนหางจะยาวกว่าขนบริเวณอื่น ๆ มีแผงขนเป็นชั้นช่วงสันหลัง
 เวลาโกรธจะฟูยกให้เห็นชัดเจน ด้านล่างจากข้อเท้าตอนล่างถึงโคนขาตอนบนจะ
 มีขนยาวฟูพองประมาณ ด้านหลังจากข้อเท้าตอนล่างถึงโคนขาตอนบน จะมีขนยาวฟู
 พองประมาณ

หาง หางต้องเป็นพวง ถือเป็นลักษณะเด่นที่สืบทอดมาจากสุนัขจิ้งจอก ลักษณะ
 พวงหางแบ่งออกเป็น 3 พวงใหญ่ ๆ คือ

1. หางตั้งโค้งไปข้างหน้า บางตัวหางจะเหยียดตรงวางทาบไปบนหลัง
2. หางพุงไปข้างหลัง และโค้งขึ้นเหมือนหางดาบ ถ้าหางยาวจะโค้งมา
 จรดหลังถ้ายาวมากจะเปี่ยงลงข้าง ถ้าหางพวงใหญ่จะมีน้ำหนักมาก หางจะไพล์
 ห้อยลงข้างตัว หางชนิดนี้มีอยู่มากโดยเฉพาะแถบบ้านห่มแสงสงคราม

3. หางเป็นพวงลาดแบบแกงดิน ยาวห้อยลงอย่างหางม้า เวลาดีใจเมื่อ
 เดิน หรือวิ่งจะแกว่งหางไปมาเวลาขึ้นหากมันใจว่าปลอดภัย จะยกหางสูงขึ้นเลย
 ระดับตัวเล็กน้อย นักเลี้ยงสุนัขบางแก้ว บางคนจะพูดถึงกิริยาหางนี้ ว่า "ขึ้นได้

เอกละเอียด" และสารที่ส่งไปสั่งการให้หางเพื่อการค้นหาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 -ลงได้" ลักษณะเช่นนี้เหมือนสุนัขป่ามาก เรียกว่า สุนัขจิ้งจอก
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สี สุนัขบางแก้ว มีสีหลักคือ สีดำพื้น สีน้ำตาลพื้น สีน้ำตาลปลายอมดำ (เขียว) สีดำน้ำตาลขาว บางตัวนอกจากสีดำขาว หรือสีน้ำตาลขาวยังแทรกจุดหย่อม เล็กๆ กระจายมากน้อยทั่วทั้งตัวอีกด้วย ส่วนสีที่นิยม คือ ขาวปลอด ขาวน้ำตาล ขาวดำ

เสียงเห่า เสียงเห่าแหลมเล็กกว่าสุนัขไทย

การเดินวิ่ง เวลาเดินวิ่งจะเหาะอย่างสง่างามเหมือนม้าย่างเท้าสวนสนาม ปกติจะวิ่งซอยเท้าถี่

ข้อบกพร่อง ใบหูพริ้ว ไม่มีขนแผงรอบคอ ขาหน้าเล็กไม่มีแข้งสิงห์ ไม่มีขนคลุมนิ้วเท้า หูใหญ่ หางคอด ขนหลังร่วง ฟันบนยื่นกว่าฟันล่าง ปากใหญ่ ตาใหญ่ หูไม่ตั้ง หางไม่เป็นพวงขนสั้น อักทะเมิดเดี้ยว ฟันขาดหาย 3 ซี่ขึ้นไป โดยไม่ใช้เพราะอุบัติเหตุ หางขาด ฟันล่างยื่นกว่าฟันบน ปากทู่ ตากลม สันหลังแอ่น

ลักษณะพิเศษของสุนัขบางแก้ว

คุณวิทยา หาญไพบูรณ์ ผู้สนใจอนุรักษ์สุนัขบางแก้วท่านหนึ่ง ได้แบ่งลักษณะใบหน้าของสุนัขบางแก้วไว้เป็น 3 พวกใหญ่ๆ คือ

1. **ลักษณะหน้าเสือ** ใบหน้าคล้ายเสือ กระโหลกศีรษะใหญ่หน้าผากกว้าง โคนหูตั้งห่างกัน หูเล็กแบนออกเล็กน้อย แววดตาเฉียงขึ้น ฟันสีดำมักจะเป็นสีเหลืองทองคล้ำ ม่านตาดตรงกลางสีดำ มีขนย่อยออกจากโคนหู ด้านล่างเป็นแผงที่คอเรียกว่า แผงคอแต่ไม่รอบคอ ขนมีทั้งฟูและไม่ฟู มีหางเป็นพวง ทั้งหางงอและหางม้วน แลดูดุร้าย เป็นลักษณะของสุนัขบางแก้วที่ตัวใหญ่ที่สุด

2. ลักษณะหน้าสิงห์โต มีกระโหลกศีรษะเล็กกว่าหน้าเสือ หูเล็กเป็นรูปสามเหลี่ยมป้องไปข้างหน้า ริมฝีปากอย่างสวยงาม ปากไม่เรียวแหลมมาก ไม่ใหญ่ไม่เล็กเกินไป มีขนยาวตั้งแต่โคนหูลงมา ด้านล่างเป็นแผงรอบคอและมีขนเป็นเครา จากใต้คางย้อยลงมาเหมือนคอพอกลงมาถึงคอด้านล่างที่บริเวณรอบลำคอ มีขนยาวโดยรอบ มีทั้งขนสั้นฟู และยาว เมื่อมองจากด้านหน้าจะมีลักษณะคล้ายสิงห์โต ลักษณะเท้ายาวอูม ขนยาวหุ้มปลายเท้าเล็กน้อย มองดูคล้ายเท้าหมีขนสั้นฟู หางมีทั้งมีวนสูงมีวนต่ำ เป็นพวงและไม่เป็นพวง ช่วงตอนหน้าใหญ่ตอนท้ายเล็ก ขาว ปกติแววตา และท่าทางจะเชื่องซึม แต่เมื่อเห็นศัตรูหรือคนแปลกหน้า จะเปลี่ยนเป็นดุร้าย และคล่องแคล่ว ว่องไวทันที ลักษณะหน้าสิงห์โตเป็นลักษณะที่หายาก นาน ๆ จึงจะพบเห็นสักตัวหนึ่ง

3. ลักษณะหน้าจิ้งจอก มีใบหน้าแหลม หูใหญ่กว่าลักษณะหน้าเสือและหน้าสิงห์โต ใบหูไม่ตรงย้อยออกด้านข้าง มองดูเป็นรูปสามเหลี่ยมด้านเท่าปากแหลมเรียวและค่อนข้างยาว ขนอ่อนยาวเรียวและค่อนข้างยาว ขนอ่อนยาวเรียบ ขนหางเป็นพวง รูปร่างมีทั้งใหญ่กลางและเล็ก นิสีไม่ค่อยดุร้ายเหมือนสองพวกแรก

ข้อดีของสุนัขบางแก้ว จากการสอบถามผู้เลี้ยงทั่วไป และจากการศึกษาค้นคว้าของผู้ที่ได้ติดตามเรื่องสุนัขบางแก้วมาตลอด พบว่าสุนัขบางแก้วในความรู้สึกของชาวพิษณุโลก หรือชาวบ้านที่เคยนำสุนัขบางแก้วไปเลี้ยง จากจังหวัดพิษณุโลก ให้ความเห็นและพูดถึงข้อดีของสุนัขบางแก้วไว้ดังนี้

1. ความดุ ขึ้นชื่อมาก ขนาดขึ้นไปนั่งบนเรือแล้วยังตามเข้าไปกัด หรือขนาดเดินผ่านเลขบ้านไปแล้วยังวิ่งตามไปกัดอีก
2. มีความซื่อสัตย์กับเจ้าของอย่างยอดเยี่ยม รักและหวงเจ้าของมากจะเฝ้าอารักขาเจ้าของไม่ยอมห่าง
3. ขนาดรูปร่างพอเหมาะสวยงามไม่เล็ก ไม่ใหญ่เกินไป (เล็กกว่าสุนัขไทยเล็กน้อย)

4. มีความสามารถในการดมกลิ่นดีมาก เหมาะที่จะใช้เข้าป่าล่าสัตว์
5. จำเสียงได้แม่นยำ จำเสียงพูด เสียงเดินของเจ้าของได้
6. กินอาหารง่าย ไม่เลือกอาหาร
7. มีความทนทานต่อสภาพดินฟ้าอากาศได้ดี หน้าร้อน ไม่เหนียวง่าย หน้าหนาวขนยาวให้ความอบอุ่นสบาย
8. มีความกล้าหาญกล้าสู้กับสุนัขที่โตกว่า
9. มีประสาทตื่นตัวอยู่เสมอแม้ขณะที่นอนหลับ

นิสัยของสุนัขบางแก้ว

1. การกินอยู่ มีความเป็นอยู่ง่าย รักษาตัวรอด ไม่ต้องการถูกกักขังทรมาน รุขรายไม่ยอมรับกรงง่าย ๆ ชอบอยู่ที่เย็น ๆ ชอบนอนแช่น้ำ ชอบกินเนื้อสัตว์โดยเฉพาะปลา ทั้งนี้เนื่องจากการเลี้ยงดูของชาวบ้าน ซึ่งมีอาชีพหาปลาเป็นหลัก ถ้าขาดปลาก็กินได้ไม่เลือก หากนำมาเลี้ยงแต่เล็กต้องหัดให้กินอะไรก็ได้

2. การล่าเหยื่อ สุนัขบางแก้วมีนิสัยชอบล่า จมูกไว ดมกลิ่นเก่ง เวลาหมอบข้อศอกหน้าจะแนบกับพื้นดิน ถ้าหลังแบออกทั้งสองข้างเวลาจะกินน้ำในอ่างมักจะเอาเท้าข้างใดข้างหนึ่งข่มลงในน้ำก่อนกิน เมื่อพบว่าเหม็นจะลงไปคลุกให้กลิ่นเหม็นติดตัว เพื่ออำพราง หรือเมื่อได้กลิ่นสัตว์จะใช้เท้าหน้าทั้งสองข้างคุ้ยดินขึ้นมา แล้วใช้ท่อนบนหมุนกลิ้งโดยรอบตัว จนดินติดตัวเสียก่อนจึงออกล่าเหยื่อ เวลาจะเหยียดขาหน้าพุ่งไปด้านหน้าพร้อมผงกหัวขึ้น การหมอบคลานจะย่องจับเหยื่ออย่างเงียบ และกระชั้นชิด จึงเหมาะที่จะนำเข้าป่าล่าสัตว์

3. การฟังเสียง สุนัขบางแก้วเวลานอนจะนอนเอาหูติดพื้นดินเพื่อฟังเสียง และสามารถฟังเสียงได้ระยะไกล แยกเสียงเดินของคนออกว่าเป็นเจ้าของ หรือคนอื่น

4. การเห่า สุนัขบางแก้วจะเห่าเมื่อพบสิ่งแปลกปลอมเข้ามาใกล้ หรือตกใจ ตัวที่ดูหลายๆ จะกัดคนแปลกหน้าที่เดินผ่านหน้าบ้านทุกคน ยกเว้นเจ้าของและคนเลี้ยง จึงเหมาะอย่างยิ่งที่จะเลี้ยงเฝ้าบ้าน เฝ้าสวน เฝ้าไร่ เลี้ยงเห่าของสุนัขบางแก้วจะไม่เหมือนกัน ถ้าเห่าคนเข้าบ้าน เสียงหนึ่งเห่าสัตว์เข้าบ้านเสียงหนึ่ง ผู้ที่ใกล้ชิดกับสุนัขบางแก้วจะแยกเสียงเห่าออก แม้กระทั่งเสียงเห่านั้นอยู่ไกลหรือใกล้ หรือเสียงร้องทักทายเจ้าของ การเห่าของสุนัขบางแก้วทุกครั้งมีความหมาย ไม่ใช่ประเภทสุนัขเห่าใบตองแห้ง

5. ความจำ สุนัขบางแก้วเมื่อโตแล้วจะรักเจ้าของ และถิ่นที่อยู่มากแม้จะจากไปนานก็ยังจำได้ มีความจำดีเยี่ยมและสามารถหาทางกลับบ้านได้แม่นยำเช่นเดียวกับนกพิราบสื่อสาร เพราะเคยมีผู้นำมันไปปล่อย เนื่องจากบางตัวชอบบินรื้อออกนอกบ้านกลางดึกแล้วหาทางกลับเข้าบ้านไม่ได้ก็ร้องตะกาศเจ้าของต้องลุกขึ้นมาเปิดประตูเข้าบ้านกลางดึกทุกคืนจนเกิดความรำคาญ จึงได้นำไปปล่อยทิ้งห่างจากบ้านประมาณ 9 กิโลเมตร ครั้งที่สองนำไปปล่อยทิ้งต่างอำเภออีกห่างจากที่เดิม 17 กิโลเมตร ก็กลับมาได้

6. ประจบช้อจจา ซึ่งก็เหมือนสุนัขทั่วๆ ไปที่รักเจ้าของ แต่สุนัขบางแก้วค่อนข้างหวงเจ้าของ มากกว่าสุนัขไทยทั่วๆ ไปอยากได้การตอบสนองจากเจ้าของก่อนหมาตัวอื่นๆ หากเลี้ยงสุนัขไว้ในบ้านหลายๆ ตัว ผู้เลี้ยงแสดงความรักสุนัขตัวอื่นๆ ให้สุนัขบางแก้วเห็น โดยมากเวลาหลับหลังเจ้าของสุนัขแล้วสุนัขบางแก้วจะเข้าไปเล่นงาน สุนัขตัวนั้นทันที ทั้งนี้เพราะความช้อจจา สุนัขตัวไหนที่มันเกลียดแล้วมักจะถูกรังแกอยู่ตลอดเวลา

7. รักความสะอาด โดยปกติแล้วสุนัขบางแก้วเติบโตอยู่ในถิ่นที่อยู่ใกล้น้ำ เคยอาศัยในเรือนแพ จึงมีนิสัยรักความสะอาด ชอบอาบน้ำเมื่อวิ่งเล่นเสร็จแล้วจะลงไปอาบน้ำในลำคลองสระ ความสะอาดอีกอย่างหนึ่ง คือ ถ่ายเป็นที่แม้ในถิ่นกำเนิดเดิม แม้เลี้ยงไว้บนเรือนแพ หรือบนบ้านที่น้ำท่วม สุนัขบางแก้วว่ายน้ำไปถ่ายตามจอมปลวก หรือบนขอนไม้ที่ลอยมาตามน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. การผสมพันธุ์ สุนัขหมาบางแก้วเป็นสุนัขพันธุ์ไทย ที่มีสายเลือดสุนัขป่า จึงทำให้คงสภาพธรรมชาติ คือ จะเป็นสัตว์ปีละครั้ง ซึ่งแตกต่างกับสุนัขไทยทั่วๆไป หรือสุนัขฝรั่งที่เป็นสัตว์ปีละ 2-3 ครั้ง ดังนั้นสุนัขบางแก้วจึงมีการผสมพันธุ์กันปีละครั้ง ระยะเวลาผสมพันธุ์ตามธรรมชาติจะอยู่ในช่วงกลางฤดูฝน ถึงปลายฤดูหนาว คือระหว่างเดือนตุลาคมถึงพฤศจิกายน สุนัขบางแก้วจะเป็นสัตว์อยู่ประมาณ 3 อาทิตย์ และช่วงการผสมพันธุ์จะอยู่ในอาทิตย์ที่ 2 และตกไข่ในช่วงปลายปีถึงต้นปี

9. การคลอดลูก เมื่อได้รับการผสมพันธุ์แล้ว แม่สุนัขจะต้องตั้งท้องนาน 9 สัปดาห์จึงจะคลอดลูก ก่อนจะคลอดลูกประมาณ 15 วัน มันจะขุดรูหรือโพรงสำหรับทำที่คลอด ขนาดโพรงพอที่จะเข้าไปได้ และด้านในพอที่จะหมุนตัวกลับได้ โพรงนี้ใช้ป้องกันภัยให้แก่ลูกคลอดแล้วมันจะนอนขดตัวอุ้มลูกป้องกันภัย บางตัวคุ้ยดินกลบลูกเพื่อป้องกันภัย ถ้าเจ้าของช่วยไม่ทันลูกอาจตายได้ พอลูกมีอายุประมาณ 1 เดือน จะแข็งแรงวิ่งตามแม่ออกมาฟันปากโพรงได้ ช่วงที่ลูกอ่อนนี้จะดีมาก ใครจะเข้าใกล้ไม่ได้นอกจากเจ้าของ

วิธีการเลือกลูกสุนัขบางแก้ว

ถึงแม้จะรู้รายละเอียดของสายพันธุ์ หรือได้เห็นคุณค่าลักษณะของพ่อแม่พันธุ์ ด้วยสายตาเองมาแล้วก็ตาม การเลือกซื้อลูกสุนัขแต่ละครอกก็อาจจะไม่ได้ดีอย่างที่คิดเอาไว้ โดยเฉพาะในการเลือกซื้อลูกสุนัขสำหรับผู้เลี้ยงหน้าใหม่ซึ่งนับว่าเป็นปัญหาสำคัญ เพราะดูยากแม้ว่าจะไปซื้อถึงที่บ้าน บางครั้งอาจเจอพันธุ์ไม่แท้ เพราะการควบคุมพันธุ์ของชาวบ้านยังไม่ดีพอ จึงใคร่ขอแนะนำพอเป็นแนวทางในการเลือกลูกหมาบางแก้วดังนี้

1. เลือกหูเล็กกว่าทุกตัวในครอกเดียวกัน
2. กระโหลกศีรษะใหญ่ กระหม่อมแบนราบ หน้าผากโหนก
3. โคนหางอวบใหญ่ หางใหญ่ยาวมากโน้มอยู่กลางหลัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่ต่อสาธารณะ และต้องอ้างอิงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ขนเส้นยาวละเอียดนุ่มกว่าตัวอื่น ขนตามลำตัวและศีรษะยาว

5. สีต่างได้ลักษณะตามตำแหน่งสวยงาม
6. หน้าเด่นหรือแบ่งเป็นเส้นจากปลายปากถึงกระโหลกศีรษะ ถ้ามีน้อย ไม่ยาวมากเรียก แค้น แต่ถ้าเส้นยาวมีมากและแยกส่วนศีรษะออกเป็นสองส่วนเรียก แบ่ง
7. ปลายปากแหลมเล็ก ปลายปากขาว (ขาวเป็นวงรอบปลายปาก) เรียกว่า "ปากดาบแก้ว"
8. จมูกต่ำ ลูกนัยน์ตาเล็กมีลักษณะตาเหลื่อม
9. ขาใหญ่ มีสีสวยสะอาดตา การแต้มสีต่างได้ลักษณะตามตำแหน่งสวยงาม
10. รูปร่างสมบูรณ์ใหญ่สวยงามเป็นสีเหลี่ยมจัตุรัส
11. มีสุขภาพดี นิสัยร่าเริงปราดเปรียวไม่อยู่นิ่ง

การสร้างภูมิคุ้มกัน

ลูกสุนัขบางแก้วทุกตัวที่มาจากเจ้าของ ควรได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคเพิ่มเติมให้ครบถ้วนเพื่อป้องกันโรคต่างๆ ที่จะเข้ามารบกวน ตั้งแต่ยังเล็กไปจนเติบโตใหญ่ในอนาคต ต้องฉีดฯ ป้องกันโรคต่างๆ ในช่วงนี้เราเรียกว่า การสร้าง "ภูมิคุ้มกันโรค" โดยทั่วไปแม่สุนัขอาจได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคและถ่ายพยาธิแล้วก่อนจะผสมหรืออาจจะไม่ได้ ในกรณีที่แม่สุนัขเคยฉีดวัคซีนมาก่อนผสม ภูมิคุ้มกันจากแม่จะถ่ายทอดไปยังลูกโดยทางน้ำนม ภูมิคุ้มกันจะอยู่ในตัวลูกสุนัขได้ไม่น้อยกว่า 2 เดือนจึงจะหมดและถ้าถูกทำลายหมดไปทำให้ลูกสุนัข อยู่ในสภาพปราศจากภูมิคุ้มกัน ถ้าได้รับเชื้อก็จะเป็นโรคได้

1. การฉีดวัคซีน โรคไข้หัดเป็นโรคที่สุนัขบางแก้วแพ้มาก ลูกสุนัขส่วนใหญ่ที่ถูกซื้อไปเลี้ยงในเมืองมักตายด้วยโรคนี้ ฉะนั้นจึงควรฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้หัดเมื่ออายุได้ 40 วันขึ้นไปทุกตัว และฉีดซ้ำเมื่ออายุสามเดือนอีกครั้งหนึ่ง ส่วนโรคพิษสุนัขบ้าควรฉีดป้องกันเมื่ออายุ 2 เดือน และฉีดซ้ำอีกครั้งเมื่ออายุ 6 เดือน หลังจากนั้นให้ฉีดซ้ำทุกปี ละครั้งทั้ง 2 โรค หลังจากฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้หัดและโรคพิษสุนัขบ้าแล้ว ควรหยุดอาบน้ำให้ลูกสุนัข 5-7 วัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การให้ยาล่าพยาธิ สุนัขบางแก้วที่เลี้ยงอยู่ตามธรรมชาติ ทั้งพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ ย่อมมีพยาธิอยู่แล้ว ลูกสุนัขจึงอาจได้รับไข่พยาธิและพยาธิอยู่ในตัวมาแล้วตั้งแต่ยังเล็ก พยาธิมีอยู่ 2 ชนิด คือ พยาธิตัวกลม และพยาธิปากขอ พยาธิตัวกลมอาศัยอยู่ในลำไส้ พบมากในลูกสุนัขมีขนาดยาว 2-3 นิ้ว จะดูดกินอาหารที่กระเพาะได้ย่อยแล้ว ส่วนพยาธิปากขอมีขนาดเล็กมากเท่ากับเส้นผม อาจมองด้วยตาเปล่าไม่เห็น ลูกสุนัขที่มีพยาธิจะโตช้า หงอยซึม ท้องป่องจึงควรนำอุจจาระลูกสุนัขไปให้สัตวแพทย์ตรวจหาชนิดของพยาธิ พยาธิตัวกลมอาจรักษาเองได้ด้วยยาเปปเปอร์ราซิน กรอกยาในเวลาก่อนสุนัขจะกินอาหาร ตัวพยาธิจะอ้าปากกรอรับอาหารอยู่ตั้งแต่เช้า เมื่อกรอกยาเข้าไป ทำให้พยาธิถูกขับออกมาจากอุจจาระ มองเห็นเป็นตัวกลมสีขาวยาว 3-4 นิ้ว ส่วนการให้ยาล่าพยาธิปากขอ ควรปรึกษาสัตวแพทย์ก่อนเพราะเป็นยาที่มีอันตรายมาก

การเลี้ยงดูสุนัขบางแก้ว

ที่อยู่ที่นอน

ในการเลี้ยงดูนอกจากจะจัดหาอาหาร และยาบำรุงให้แก่สุนัขบางแก้วได้กินอย่างถูกต้อง และเพียงพอแล้ว ผู้เลี้ยงควรได้จัดหาที่อยู่ และที่นอนให้แก่สุนัขให้เหมาะสมแก่การเปลี่ยนแปลง ของดินฟ้าอากาศตามฤดูกาลด้วย ที่อยู่อาศัยควรจัดให้อยู่ตามฐานะและสภาพของผู้เลี้ยง ถ้าเลี้ยงสุนัขหนึ่งตัวหรือสองตัว จะจัดมุมหนึ่งของบ้านเป็นที่อาศัย ส่วนการเลี้ยงไว้ในบ้านหรือไม่ คงแล้วแต่ความพร้อมของเจ้าของและสมาชิกในครอบครัว ส่วนใหญ่แล้วหากมันยังเล็กอยู่นิยมที่จะเลี้ยงไว้ในบ้าน เพื่อคอยดูแลมันได้ ทำให้มันสนิทสนมกับคนในบ้านได้ง่าย แต่ต้องคอยดูแลการขับถ่ายให้เป็นที่เป็นทาง จัดที่นอนสำหรับสุนัขไว้ในลังไม้หรือตะกร้า ตั้งไว้มุมห้องเงียบ ๆ สักมุมหนึ่งก็ใช้ได้แล้ว

หากเลี้ยงหลายตัวมีอาณาเขตบ้านเพียงพอ ก็ไม่จำเป็นต้องสร้างกรงขนาดเล็กลงให้มันตามจำนวนของสุนัขมากนัก และน้อยถ้ากรงใหญ่ก็สามารถจะแยกกันสุนัขไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขนาดต่างๆ ไม่ให้ปะปนกันได้ แบ่งซึ่งเป็นสัดส่วน ให้มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก ไม่ทึบไม่ชื้นแฉะ ไม่คับแคบเกินไป ที่อยู่อาศัยของสุนัขที่ถูกต้องตามลักษณะนั้นจะทำให้สุนัข มีสุขภาพสมบูรณ์ และแข็งแรง สามารถต้านโรคภัยไข้เจ็บได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้การเลี้ยงไว้ในกรงจะทำให้สุนัขอยู่ในที่ ๆ มีสัดส่วน การปล่อยให้เดินเล่นผ่านไปทั่วอาจสร้างความสกปรกให้แก่บริเวณบ้าน สร้างความรำคาญให้กับผู้เลี้ยง

การอาบน้ำ

ความสะอาดของร่างกายสุนัขย่อมนำมาซึ่งสุขภาพที่แข็งแรง จิตใจเบิกบาน น่ารัก น่าเล่น และเลี้ยง แต่เนื่องจากสุนัขแพ้งจากการเป็นโรคทางระบบหายใจ โดยเฉพาะโรคปอดบวมจะเป็นได้ง่าย และการอาบน้ำบ่อย จะล้างเอาไขมันที่เคลือบเส้นขนและผิวหนังออก ทำให้ผิวหนัง และขนแห้งเกิดอาการคันสุนัขก็จะกัดหรือเกาทำให้เกิดแผล การอาบน้ำให้สุนัขควรยึดหลักดังนี้

ลูกสุนัขไม่ควรอาบน้ำ ถ้าไม่จำเป็นจริงๆ อาจใช้ผ้าชุบน้ำอุ่นบิดให้แห้งเช็ดความสกปรกหรือใช้แปรงและหวีหวีขนบ่อยๆ ก็รักษาความสะอาดได้ดีไม่ต้องอาบน้ำ หรือจะอาบน้ำต่อเมื่อรู้สึกว่ สุนัขไม่ได้อาบน้ำมานานจนมีกลิ่นเท่านั้น ปกติควรอาบน้ำเมื่ออายุ 3 เดือนขึ้นไป สำหรับสุนัขที่โตเต็มที่แล้วสามารถอาบน้ำได้ทุก ๆ 1 ถึง 2 อาทิตย์หรือเมื่อเห็นว่าเนื้อตัวสกปรก การอาบน้ำควรอาบในเวลากลางวันไม่หนาว แต่ไม่ใช่กลางวันแสงแดดจัด ควรเป็นแดดอ่อนๆ พอสมควรสามารถ ผึ่งให้ตัวแห้งได้หลังอาบน้ำเสร็จ สบู่ที่ใช้อาบควรใช้สบู่หรือแชมพูที่ผลิตมาเพื่อสุนัขโดยเฉพาะ หลังอาบน้ำแล้วต้องเช็ดตัวให้แห้งพร้อมกับแปรงขนทุกครั้งเพราะการเช็ดตัวจนแห้ง เป็นการป้องกันความอับชื้น ซึ่งเป็นบ่อเกิดของเชื้อราและโรคปอดบวม

การประขน

ขนเป็นส่วนประกอบของสุนัข ที่ให้ความสวยงามและทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงไปทั่วทั้งในทางดีและทางเสียแก่สุนัขโดยตรง ดังนั้นสุนัขควรได้รับการประขนอยู่เสมอ อย่างน้อยที่สุดวันละครึ่งเพื่อให้ผิวสุนัขสดชื่นอยู่เสมอ ป้องกันการพันติด และเกาะกันเป็นก้อนหากทิ้งไว้นานๆ จะเป็นบ่อเกิดของโรคผิวหนัง เพราะเป็นแหล่งหมักหมมของเชื้อโรคต่าง ๆ

เครื่องมือเครื่องใช้ในการประขนและช่างขนที่สำคัญคือ หวีหรือแปรงซึ่งมีหลากหลายมากชนิด หวีธรรมดา หวีสำหรับสาวรังแค ฟันหวีนั้นจะต้องไม่คมมีจะนั้นจะทำให้ผิวหนังของสุนัขถูกขีดข่วนเป็นบาดแผล ส่วนแปรงควรเป็นแปรงมัดขนอ่อนๆ ซี่ถี่ห่างต่างกัน ความแข็งอ่อนของแปรงความยาวของซี่แปรง เหล่านี้ต้องเลือกให้เหมาะสมกับสุนัขพันธุ์นั้น

การตัดเล็บ

เล็บเท้าของสุนัขควรได้รับการตัดแต่งให้มีความยาวตามธรรมชาติ โดยทั่วไปแล้ว สุนัขที่เลี้ยงปล่อยวิ่งเล่นตามสนามหญ้า หรือพื้นปูนซีเมนต์ เล็บจะสึกกร่อนเองโดยการเสียดสีกับพื้น มักไม่ต้องมาตัดให้เสียเวลา การตัดเล็บควรทำหลังจากการอาบน้ำ เพราะเล็บที่เปียกน้ำอยู่จะอ่อนตัดง่ายกว่าธรรมดา ควรใช้กรรไกรที่ทำมาเพื่อตัดเล็บสุนัขโดยเฉพาะ จะง่าย และปลอดภัยส่วนของเล็บที่ควรตัดออก ได้แก่ ส่วนที่เป็นสีขาวจัด กว่าส่วนอื่นๆ ไม่ควรตัดสั้นจนเกินไป ถ้าตัดพลาดมีเลือดไหล ก็ควรใช้สำลีชุบทิงเจอร์ไอโอดีนกดไว้ที่ปลายเล็บแน่นๆ สักครู่เลือดก็หยุดเอง

การดูแลสุขภาพทั่วไป

ควรดูแลสุขภาพสุนัขเสมอทุก ๆ วันโดยตรวจดูอวัยวะต่าง ๆ เช่น

ตา ตาเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องดูแลอยู่เสมอ สำหรับตาของสุนัขบางแก้ว ที่มีสุขภาพดีจะมีแววตา แจ่มใส ไม่ขุ่นมัวหรือมีสีแดง ไม่ควรจะมีขี้ตาและ รวมทั้งน้ำตาไหล เป็นคราบ ถ้าพบเห็นอาการดังกล่าวนั้นแสดงว่าต้องมีอะไรผิดปกติกับสุนัข เข้าแล้ว อาจยังไม่สะดวกที่จะนำไปหาหมอก็อาจทำความสะอาด ดูแลไปพลางก่อน โดยการใช้น้ำยาล้างตา หยดลงไปบนผิวกระจกตา 4-5 หยด เป็นระยะเพื่อให้ น้ำยาล้างตา ชะเออสิ่งสกปรกความระคายเคืองออกไป รวมทั้งเศษขี้ตาด้วย ถ้าเป็นโรคตาอักเสบธรรมดา เพราะผงเข้าตาก็ควรล้างตาด้วยน้ำอุ่น ๆ และหยดยาล้างตา

จมูก ส่วนสีดำของจมูกสุนัขจะสดใสเป็นมัน และขึ้นอยู่เสมอ ถ้าแห้งอยู่ตลอดเวลาและมัว อาจเป็นอาการของการเจ็บป่วยได้ อาการอื่นๆ ที่ต้องดู คือมีสิ่งขับถ่ายออกมาเป็นน้ำใสเหลืองหรือสีแดงทางรูจมูก มีลักษณะเหนียวอยู่รอบรูจมูก หายใจออกเสียงแรง ๆ และใช้เท้าตะกุยจมูกหรือไม่ ห้ามใช้วัสดุแหลมเข้าไปในรูจมูกสุนัข

ปาก เมื่อผู้เลี้ยงมองเข้าไปในปากของสุนัข มีสิ่งที่จะต้องตรวจหลายอย่าง ปกติแล้วเหงือก และด้านในของริมฝีปาก จะมีสีชมพูเมื่อสุขภาพสมบูรณ์ ฟันจะแน่นเป็นมันสีขาว อาการของการเจ็บป่วยที่จะดูคือ เหงือกและเยื่อหุ้มสีซีด เหงือกมีสีแดง และมีเลือดออก เจ็บป่วยในลักษณะต่าง ๆ คางหือยตลอดเวลา น้ำลายมีเลือด หายใจมีกลิ่นเปรี้ยว ฟันหลุด และหัก มีหินปูนสะสมในฟัน และมีวัสดุแปลกปลอมอุดอยู่ระหว่างฟัน สุนัขตะกุยปาก เหล่านี้เป็นอาการที่ต้องนำสุนัขไปพบสัตวแพทย์

หู หูเป็นส่วนประกอบที่ทำให้ความเป็นสง่าแก่สัตว์นั้น ฉะนั้นผู้เลี้ยงจะต้องระมัดระวังสิ่งที่จะทำให้เกิดอันตรายแก่หูสุนัขเช่น สบู่ น้ำ ของแข็ง หมัดหรือเห็บเข้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไปในรูหูสุนัขเพราะสิ่งเหล่านี้จะทำให้ระคายเคืองแก่หูของสุนัข นานไปก็จะทำให้เป็นโรคเกี่ยวกับหู เช่น หนองหรือฝีในหูถ้าหูสกปรก ควรใช้สำลีชุบน้ำสะอาดแล้วเช็ดด้วยน้ำยาพาราฟินอย่างใส ถ้าเป็นแผลหรือตุ่มก็ควรปรึกษา ก่อนที่จะเป็นมากจนหูไม่สวย หากสุนัขเกาหรือสะบัดหูมาก ก็ควรปรึกษาหมอ

ฟัน ปกติแล้วสุนัขฟันผู้ได้ยากมาก แต่ที่เห็นบ่อย คือเหงือกอักเสบเกิดจากฟันสุนัขไม่สะอาด ขี้ฟันหมักหมมจนจับเป็นคราบสีเหลือง เกาะติดอยู่ที่ผิวฟัน หินปูนนั่นเอง บางทีหินปูนมีมากลุลามไปถึงเหงือก ทำให้เหงือกอักเสบมีกลิ่นปาก จนกระทั่งฟันหลุดร่วงไปในที่สุด วิธีป้องกันการจับตัวของหินปูน ควรให้สุนัขกินอาหารสำเร็จรูปที่เป็นเม็ดแห้งหรือให้แทะกระดูกเสียบ้าง แต่ถ้าให้จริงจัง ควรให้สัตวแพทย์ตรวจฟันทุกปี

ผิวหนังและขน ตามปกติแล้วขนสุนัขมีลักษณะเงามัน ถ้าเลี้ยงดี และแปรงขนดีผิวหนังจะอ่อนนุ่มไม่คัน อาการที่บอกว่าผิวหนังผิดปกติ คือ มีสีแดง รอยข่วน ขนหลุดเป็นแห่ง ๆ ผิวหนังแห้ง และขนผลัดขนไม่ตรงกับฤดู เป็นต้น

เท้า ตามปกติเล็บเท้าของสุนัขยาวได้ขนาดพอดี ขณะที่สุนัขยืนปลายของเล็บ จะไม่สัมผัสกับพื้น บางครั้งเล็บยาวเกินไปทำให้ขัดขวางการทำงานของสุนัข ให้สังเกตว่าสุนัขมีเล็บยาว เล็บหักหรือเล็บหลุด สังเกตนิ้วเท้าของสุนัข นิ้วที่ไม่สัมผัสพื้นอาจจะยาวจนกระทั่งมันกลับเข้าในขาของสุนัขได้ คอยตรวจดูวัตถุแปลกปลอมติดในอุ้งเท้าหรือขน ตรวจดูบาดแผลฟกช้ำ และบาดแผลลอกของอุ้งเท้าสุนัขจะแสดงอาการเท้าแพลง เพราะอาจเป็นอาการของโรคทางเท้ามีปัญหา

ขา ควรตรวจขาของสุนัขโดยละเอียดเหมือน ๆ กับการตรวจเท้าซึ่งอาจพบบาด

แผลบวม และความเจ็บปวดหลายๆ ชนิดได้แก่ อาการแพลงเป็นอาการที่พบบ่อยๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าเหมือนกัน ที่ขาหน้าของสุนัขตรงข้อศอกจะเป็นผิวหนังขึ้นมาและไม่มัน เมื่อสุนัขไม่วางกรงใดๆทั้งสิ้น ออกทงทามมีเหตุดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งหากนำไปใช้

นอนหรือลุกขึ้นอาจมีอาการเสียดสี เกิดการอักเสบได้ สำหรับโรคเกี่ยวกับชาควรรักษาตัวแพทย์

อวัยวะเพศ โดยเฉพาะสุนัขเพศผู้มีหลายสิ่งที่จะต้องสังเกต ลึงค์จะห่อหุ้มด้วยหนังซึ่งเรียกว่าหนังหุ้มลึงค์ ปกติจะมีสิ่งขับถ่ายออกมาจากหนังหุ้มลึงค์ สีเหลืองหรือสีขาว เกิดจากสุนัขเคลื่อนไหว ขณะทำความสะอาดตัวของมันเอง ถ้าตรวจพบสิ่งขับถ่ายนี้เป็นจำนวนมากและผิดปกติควรปรึกษาสัตวแพทย์

อาหารและการให้อาหาร

ในการเลี้ยงสุนัขนั้น สิ่งหนึ่งที่คุณเหมือนจะไม่สำคัญ แต่แท้ที่จริงแล้วมีความสำคัญมาก ก็คือ "อาหาร" สุนัขจะมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงหรือไม่นั้น ส่วนหนึ่งก็เป็นผลมาจากอาหาร สุนัขก็เหมือนคน คือต้องการอาหารที่มีคุณค่าทางอาหาร ซึ่งได้แก่ โปรตีน คาร์โบไฮเดรต ไขมัน วิตามินและแร่ธาตุ ดังนั้นในการให้อาหารสุนัขหากขาดประเภทใดไป สุนัขก็จะเจริญเติบโตไม่สมบูรณ์

การให้อาหารสุนัขอย่างถูกวิธีก็คือ การให้อาหารที่มีคุณค่าทางอาหารครบถ้วน ตามที่ร่างกายของเขาดต้องการ และสารอาหารเหล่านี้ต้องอยู่ในอัตราส่วนและปริมาณที่เหมาะสม ไม่มากหรือน้อยเกินไป ดังนั้น การเลี้ยงสุนัขด้วยเศษอาหารที่เหลือจากรับประทาน หรือการเลี้ยงด้วยเนื้อ หรือปลาเพียงอย่างเดียว ทั้งๆที่ซื้อมาราคาแพง ไม่ใช่วิธีที่ถูกต้อง เพราะสุนัขไม่ได้รับคุณค่าทางสารอาหารไม่ครบถ้วน สุนัขอาจเป็นโรคกระดูกอ่อน ขนร่วงฟุ้งออกช้า และหลุดร่วงเร็วกว่าปกติ ร่างกายเติบโตไม่ได้สัดส่วนที่ดีของลักษณะพันธุ์

3.3 การกำหนดภาพที่จะถ่าย

หลังจากวิเคราะห์เนื้อหา และค้นคว้ารายละเอียดประกอบการถ่ายภาพ แล้ว สามารถกำหนดภาพที่จะถ่ายได้ดังนี้

1. ตราสถาบัน	จำนวน	1	ภาพ
2. ชื่อเรื่อง	จำนวน	1	ภาพ
ชื่อผู้จัดทำ ภาควิชา คณะ สถาบัน และอาจารย์ที่ปรึกษา			
3. ความสำคัญของสุนัข	จำนวน	1	ภาพ
4. ประวัติสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว	จำนวน	8	ภาพ
5. รูปร่างลักษณะสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว	จำนวน	12	ภาพ
6. ลักษณะพิเศษของสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว	จำนวน	3	ภาพ
7. การจัดการเลี้ยงดู สุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว	จำนวน	6	ภาพ
8. การผสมพันธุ์	จำนวน	1	ภาพ
9. สวัสดิ์	จำนวน	1	ภาพ
รวม		33	ภาพ

3.4 การเขียนคำบรรยายประกอบอุปกรณ์

หลังจากกำหนดภาพที่จะถ่ายแล้ว สามารถเขียนคำบรรยายประกอบอุปกรณ์ ได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ภาพ	คำบรรยาย
1	ตราสถาบัน	เพลงบรรเลง
2	ชื่อเรื่อง ชื่อผู้จัดทำ ภาควิชา คณะ สถาบัน อาจารย์ที่ปรึกษา	สไลด์ประกอบเสียงสำหรับสอน เรื่อง การเลี้ยงสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว จัดทำโดย นาย วิสุมิ บุญฤทธิ์ ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า คุณทหารลาดกระบัง อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ วันทนีย์ โชติสกุล อาจารย์ เกษร เมืองทิพย์
3	เจ้าของกับสุนัข	มนุษย์และสุนัขนั้นมีความสัมพันธ์กันมา ตั้งแต่สมัยโบราณ สุนัขยังเป็นเพื่อนที่ซื่อ สัตย์ เป็นผู้พิทักษ์คุ้มครองภัยให้แก่มนุษย์ ทั้งเวลาหลับ และตื่น มีความจงรักภักดี กตัญญูรู้คุณ ต่อเจ้าของสูง
4	สุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว	มีผู้กล่าวไว้ว่าความภูมิใจของชาวพิษณุ โลกมีของดี 3 อย่างคือ ดีหลวงน่อพุทธ ชินราช ดีพระนางพญา ดีสุนัขบางแก้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ	ภาพ	คำบรรยาย
5	สุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว	สุนัขบางแก้ว เป็นสุนัขท้องถิ่นที่มีคุณค่า มีชื่อเสียงกล่าวกันมานาน หรือจะถือว่าเป็นของคู่บ้านคู่เมืองที่ชาวพิษณุโลกภูมิใจมาก
6	สุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว	สุนัขบางแก้วเป็นสุนัขที่ดูมาก กัดแล้วไม่ยอมปล่อยง่ายๆ ความเป็นตัวของตัวเองที่เด่นชัดจ๋าเจ้าของได้แน่นอนว่า เป็นสุนัขขนาดกลาง
7	สุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว	ลักษณะโดยทั่วไป มีกระโหลกเป็นรูปสามเหลี่ยม ช่วงขาหน้าถึงขาหลังเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ออกและไหล่กว้าง ท้องไม่คอดกั้ว ปากแหลม หูเล็ก หางเป็นพวงมีขนสองชั้น
8	สุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว	สุนัขบางแก้วเป็นลูกผสมระหว่างสุนัขป่ากับสุนัขไทย ดูรูปร่างลักษณะนิสัยแล้ว พบว่าสุนัขบางแก้วเกิดจากสุนัข 3 พันธุ์ คือ พันธุ์ไทย พันธุ์จิ้งจอกและพันธุ์สุนัขป่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ	ภาพ	คำบรรยาย
9	บ้านบางแก้ว (ตัวหนังสือ)	แหล่งกำเนิดสุนัขพันธุ์นี้ คือ บ้านบางแก้ว จ.พิษณุโลก มีเรื่องเล่ากันมาว่าได้มีสุนัขจิ้งจอกหรือสุนัขป่าเพศผู้ ได้ผสมพันธุ์กับสุนัขไทยเพศเมีย ซึ่งอยู่ในวัดบางแก้ว ลูกที่ออกมา เป็นลูกผสม 3 พันธุ์ ปลอ่ยให้ผสมพันธุ์กันเอง ตามธรรมชาติ เป็นเวลาหลายสิบปี ทำให้เกิดสุนัขไทยพันธุ์บางแก้วขึ้น คือ
10	พ่อพันธุ์สุนัขไทยบางแก้ว	ลักษณะของพ่อพันธุ์ มีขนาดปานกลางเท่าสุนัขไทย ไม่อ้วน ตัวผู้พ่อพันธุ์สูง 42-53 เซนติเมตร น้ำหนัก 14-16 กิโลกรัม
11	แม่พันธุ์สุนัขไทยบางแก้ว	ลักษณะของแม่พันธุ์ มีความสูงประมาณ 38-42 กิโลกรัม น้ำหนัก 13-15 กก.
12	ลักษณะลำตัวสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว	ลักษณะมาตรฐานทั่วไป ลำตัว ช่วงตัว ตอนหน้าใหญ่ ช่วงตัวตอนท้ายค่อนข้างเล็ก ลำตัวหนาปานกลาง ออกสีปานกลาง ท้ายลาด เหมือนหมาจิ้งจอก
13	ลักษณะของขนสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว	ขนหน้าใหญ่กว่าขนหลัง เวลาขึ้นเหยียดตรงจะขนานกัน หลังขามีขนยาวลักษณะเป็นแส้สิงห์ ข้องเท้าสั้นอ่อนเล็กน้อย ขาหลังเล็กกว่าขาหน้า

ลำดับ	ภาพ	คำบรรยาย
14	ลักษณะของหัวสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว	ส่วนหัวมีปากยาวแหลม กะโหลกศีรษะและปากรับกันเป็นรูปสามเหลี่ยม หูเล็กสั้น ตั้งป้องไปข้างหน้า โคนหูทั้งสองข้างอยู่ห่างกัน มีขนที่ปลายหูปรุหู คาเล็กกลมรี สีตาเป็นสีเหลืองทองคล้ำ ม่านตาลกลางสีดำ
15	ขนสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว	ขนสองชั้น หนา ชั้นล่างละเอียดอ่อนนุ่มเมื่อยังเล็ก มีขนยาวปกป้อนแน่นทั้งตัว
16	ขนสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว	ขนยาวปานกลาง ขนกลางหลังตั้งแต่แผงคอ ไปยังโคนหางจะยาวกว่าขนบริเวณอื่น ๆ โคนขา มีขนยาวพอประมาณ เวลาเดินเหมือนม้าย่างเท้าส่วนส่นาม
17	สีขนสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว	สีสุนัขบางแก้วมีสีหลัก คือ สีดำพื้นสีน้ำตาลพื้น สีน้ำตาลปลายอมดำ
18	สีขนสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว	สีดำน้ำตาลขาว หรือแทรกจุดห่อมกระจายมากน้อยทั่วทั้งตัวอีกด้วย
19	ลักษณะหางสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว	หางสุนัขไทยพันธุ์บางแก้วเป็นหางซึ่งเป็นลักษณะเด่นที่สืบทอดมา จากหมาจิ้งจอกแบ่งออกเป็น 3 พวก คือ หางตั้ง โคนไปข้างหน้า

ลำดับ	ภาพ	คำบรรยาย
20	หางพุ่งไปด้านหลัง	หางพุ่งไปด้านหลังแล้วโค้งตั้งเหมือนหางดาบ
21	หางเป็นหางแบบแท่งดิน	และหางเป็นหางลาดแบบแท่งดิน
22	ลักษณะพิเศษของสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว (ลักษณะหน้าเสือ)	ลักษณะพิเศษของสุนัขไทยพันธุ์บางแก้วแบ่งได้ 3 พวกคือ ลักษณะหน้าเสือ มีกะโหลกศีรษะใหญ่ หน้าผากกว้าง โคนหูตั้งอยู่ห่างกัน หูเล็กแบนออกเล็กน้อย แววดาเฉียงขึ้น ม่านตาตรงกลางสีดำ มีขนสีขาวจากโคนหูด้านล่างเป็นแผงที่คอ เรียกว่าแผงคอ แต่ไม่รอบคอ ขนมีทั้งฟูและไม่ฟู มีหางเป็นพวง ทั้งหางงอและม้วน แลดูดุร้าย เป็นลักษณะของสุนัขบางแก้วที่ตัวโตที่สุด
23	(ลักษณะหน้าสิงห์โต)	ลักษณะหน้าสิงห์โต มีกะโหลกศีรษะเล็กกว่าลักษณะหน้าเสือ หูเล็ก ป้องไปข้างหน้ารับกับใบหน้าอย่างสวยงาม ปากไม่ใหญ่ไม่เล็กจนเกินไป ขนยาวตั้งแต่โคนหูลงมาเป็นแผงรอบคอ มีขนเป็นเคราจากใต้คางฮ้อยลงมาถึงคอด้านล่าง มีทั้งขนสั้นฟู และยาวฟู มองด้านหน้ามีลักษณะคล้ายสิงห์โต นิสัยดุร้าย และคล่องแคล่วว่องไว นาน ๆ จะพบเห็นสักตัว

ลำดับ	ภาพ	คำบรรยาย
24	ลักษณะหน้าจิ้งจอก	ลักษณะหน้าจิ้งจอก ใบหน้าแหลม หูใหญ่กว่าหน้าเสือ และหน้าสิงห์โต ใบหูไม่ตรงโผล่ออกด้านข้าง มองดูเป็นรูปสามเหลี่ยมด้านเท่า ปากแหลมเรียวและค่อนข้างยาว ขนอ่อนขาวเรียบ ขนหางเป็นพวง นิสีไม่คอสดร้ายเหมือนสองพวกแรก
25	คอกเลี้ยงสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว	สุนัขไทยพันธุ์บางแก้วทนต่อสภาพแวดล้อมได้ดี เพราะฉะนั้นคอกที่ใช้เลี้ยง จึงเป็นแบบง่ายๆ ใช้ตาข่ายกันเป็นรูปสี่เหลี่ยม มีหลังคา กันฝนกันแดด พื้นอาจเป็นพื้นดินหรือพื้นซีเมนต์ และควรมีรางน้ำ รางอาหารแยกจากกัน
26	การให้อาหาร	การให้อาหาร ลูกสุนัขเล็กควรให้นมเป็นหลัก ถ้าให้ดื่มนมเลี้ยงเด็กต่อมาควรให้ข้าวต้มหรือโจ๊กเนื้อหมูสับ ลูกสุนัขจะกินวันละ 4-5 มื้อ สิ่งสำคัญขณะให้อาหารต้องสะอาดทุกครั้งเพื่อป้องกันการติดเชื้อ เพราะอาจทำให้ลูกสุนัขท้องเดินได้ สุนัขโตควรให้วันละ 2 เวลา เช้าและเย็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ	ภาพ	คำบรรยาย
27	การให้สาธยายพยาธิ	การให้สาธยายพยาธิสุนัขบางแก้ว ควรได้รับการสาธยายตั้งแต่เล็ก พยาธิมี 2 ชนิด คือ พยาธิตัวกลมและพยาธิปากขอ ถ้าลูกสุนัขเป็นพยาธิจะมีอาการหงอซึม ท้องป่อง โตช้า ควรให้สาธยายพยาธิคลุกเคล้ากับอาหารให้สุนัขกิน หรือรักษาดูสเปปเปอร์ราซิด แต่ก่อนจะรักษาควรจะปรึกษาสัตวแพทย์ก่อน
28	การฉีดวัคซีน	การฉีดวัคซีนควรฉีดป้องกันโรคใช้หัดเมื่ออายุ 40 วันขึ้นไปฉีดหัดเมื่ออายุ 3 เดือน ส่วนโรคพิษสุนัขบ้าฉีดเมื่ออายุ 2 เดือน ฉีดหัดเมื่ออายุ 6 เดือน ฉีดหัดทุกปี ๗ ครั้งทั้ง 2 โรค หลังฉีดวัคซีนควรหยุดอาบน้ำให้สุนัข 5-7 วัน
29	การอาบน้ำ	การอาบน้ำ ลูกสุนัขไม่เกิน 30 วันไม่ควรอาบน้ำ หากมีหมัดหรือเห็บควรใช้แปรงฟันที่ฆ่าหมัดหรือเห็บโรตามตัวและใช้มือลูบสุนัขอายุเกิน 1 เดือนอาบน้ำได้อาทิตย์ละ 1-2 ครั้งก็พอไม่ควรอาบบ่อยเพราะอาจทำให้ลูกสุนัขป่วยหรือปวดบวมได้ ควรใช้ครีมหรือสบู่อ่อน ๆ อาบน้ำให้ลูกสุนัข

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ	ภาพ	คำบรรยาย
30	ลูกสุนัขพันธุ์บางแก้ว	เมื่อลูกสุนัขอายุ 4-6 เดือนก็เริ่มผลิตขน ขนนานก็เปลี่ยนเป็นขนทั่วรวมทั้งเขี้ยวทั้ง 4 เขี้ยวด้วยระยะนี้ลูกสุนัขจะชอบแกะสิ่ง ของต่าง ๆ
31	การผสมพันธุ์	การผสมพันธุ์ ช่วง 4-6 เดือนจะชุกชุกกิน อาหารเก่ง พออายุ 7-8 เดือน เริ่มเข้า สู่วัยหนุ่มสาว เพศเมียเริ่มเป็นสัด ช่วงนี้ ไม่ควรให้ผสมพันธุ์ ควรให้ผสมเมื่ออายุ 12-18 เดือน จึงเหมาะสม
32	สวัสดี	เพลงบรรเลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.5 ขั้นตอนการสร้างอุปกรณ์

3.5.1 อุปกรณ์ที่ใช้เพื่อสร้างชุดสไลด์

1. กล้องถ่ายรูป
2. फिल्मสี
3. फिल्मสไลด์
4. กระดาษโปสเตอร์
5. อักษรลอก
6. เครื่องเขียน
7. แท่นถือปี่
8. เครื่องฉายสไลด์
9. เทปบันทึกเสียง และม้วนเทปเปล่า
10. ตำรา เอกสารที่ใช้ในการค้นคว้า

3.5.2 วิธีการดำเนินการ

ในการจัดทำปัญหาพิเศษ ชุดสไลด์ประกอบเสียงสำหรับสอน เรื่อง การเลี้ยงสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว ได้ดำเนินการสร้างดังนี้

1. ทำการศึกษาหลักสูตรวิชาการเลี้ยงสัตว์เฉพาะอย่าง ช 0147 โดยศึกษาเฉพาะเรื่อง จากหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กระทรวงศึกษาธิการ
2. ศึกษารายละเอียดเนื้อหาวิชาในหัวข้อ การเลี้ยงดู ของวิชาการเลี้ยงสัตว์เฉพาะอย่าง เพื่อที่จะกำหนดเรื่องที่จะทำปัญหาพิเศษ
3. ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อวางโครงร่างและกำหนดขั้นตอนในการดำเนินการ
4. เขียนโครงร่างปัญหาพิเศษตามรูปแบบ โดยเขียนถึง ความสำคัญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าของปัญหา วัตถุประสงค์ เอกสารอ้างอิง ขอบเขตของปัญหา วิธีดำเนินการ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุปกรณ์ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ระยะเวลาดำเนินการ งบประมาณ และผล
งานที่จะส่ง

5. นำโครงร่างส่งอาจารย์

6. พิมพ์โครงร่างที่ได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ เสนอคณะกรรมการ
พิจารณาโครงร่างปัญหาพิเศษ เพื่อขออนุมัติให้ทำปัญหาพิเศษ และอนุมัติให้ทำ

7. ศึกษาข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการทำปัญหาพิเศษในครั้งนี้

8. กำหนดภาพที่จะถ่ายทำสไลด์ โดยให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาใน
บทเรียนของวิชา การเลี้ยงสัตว์เฉพาะอย่าง ช. 0147 จำนวน 30 ภาพ

9. จัดทำคำบรรยายประกอบสไลด์ (Script)

10. ถ่ายภาพจากของจริงและรูปภาพตาม Script ด้วยฟิล์มสีธรรมดา
จากนั้น ทำการคัดเลือกภาพที่ดีที่สุดแล้วนำไปถ่ายลงบนฟิล์มสไลด์ ซึ่งมีวิธีถ่ายทำ
โดยใช้แท่นถือป้อมที่มีขายึดกล้องถ่ายรูปและใช้เลนส์ติดที่หน้ากล้องถ่ายรูปด้วย เพื่อที่
จะถ่ายภาพที่มีขนาดเล็กได้ดี เมื่อถ่ายเสร็จนำส่งร้านถ่ายรูป เพื่อใส่กรอบทำเป็น
ภาพสไลด์

11. ให้อาจารย์ดู เพื่อให้คำแนะนำแก้ไข

12. ทำการแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์

13. อัดเสียงคำบรรยายประกอบภาพสไลด์ลงในเทป และทำซิงโคร
ไนซ์ (Synchronize) กับภาพสไลด์

14. ตรวจสอบคุณภาพของสไลด์และเสียงกับอาจารย์และผู้ชำนาญการ
ทางด้านนี้ เพื่อสรุปข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง (ถ้ามี)

15. จัดพิมพ์ภาคนิพนธ์ และรวบรวมจัดทำเป็นรูปเล่มพร้อมส่งอาจารย์

16. นำปัญหาพิเศษ ที่ได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ แล้วเสนอ
ต่อคณะกรรมการตรวจสอบปัญหาพิเศษ และสอบวิชาปัญหาพิเศษ

3.6 การตรวจสอบอุปกรณ์และการแก้ไข

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ทำการตรวจสอบร่วมกับอาจารย์ผลปรากฏดังนี้
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ภาพสไลด์ที่ถ่ายได้ ส่วนมากมักจะมีแสงเข้ามาก ทำให้ภาพที่ได้มีแสงมากจนเกินไปและภาพบางภาพเป็นเงาของแสง เป็นผลให้มองภาพต่าง ๆ ไม่ชัดเจน ทำการแก้ไขโดยการถ่ายใหม่ ซึ่งการถ่ายในครั้งที่สอง ได้พยายามปรับหน้ากล้องให้แสงเข้าพอดี และปรับให้แสงเข้าต่ำกว่าพอดีเป็นบางภาพ ปรากฏว่าภาพที่ได้ในครั้งนี้ ดีขึ้นกว่าภาพที่ถ่ายในครั้งแรก ส่วนปัญหาเรื่องภาพเป็นเงานั้นแก้ไขโดยการปรับหน้ากล้องให้แคบ คือให้แสงเข้าต่ำกว่าพอดีกว่าภาพที่ถ่ายในครั้งแรก

2. ภาพบางภาพที่ก๊อปปี้จากหนังสือ ปรากฏว่าตัวหนังสือที่ไม่ต้องการออกมาด้วย แก้ไขโดยการก๊อปปี้ใหม่ซึ่งการถ่ายในครั้งที่สองได้เลื่อนกล้องให้สูงขึ้นจนมองไม่เห็นตัวหนังสือที่ไม่ต้องการ ก็สามารถแก้ไขได้

3. ภาพสไลด์ที่ก๊อปปี้จากภาพสไลด์ปรากฏว่าภาพที่ได้ตกกรอบเป็นส่วนใหญ่ จึงแก้ไขโดยการถ่ายใหม่ ซึ่งการก๊อปปี้ในครั้งที่สองได้เลื่อนกล้องให้สูงขึ้น ภาพสไลด์จึงไม่ตกกรอบ และมีคุณภาพดีขึ้น

4. การอัดเสียงคำบรรยายประกอบสไลด์ ในครั้งแรกอัดเสียงไปเรียบร้อยแล้ว ก็เอามาเปิดฟัง บางช่วงของเนื้อหาสไลด์อ่านผิดพลาด แก้ไขโดยการอัดเสียงคำบรรยายประกอบสไลด์ใหม่ ผลที่ออกมาการอัดเสียงในครั้งที่สองดีกว่าเดิม

ผลการสร้างอุปกรณ์

ในการสร้างอุปกรณ์สไลด์ประกอบเสียง เรื่องการเลี้ยงสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว ได้ภาพจำนวน 50 ภาพ และได้เอามาตัดภาพที่ดีที่สุดในการจัดทำสไลด์ในครั้งนี้ จำนวน 28 ภาพรวมกับภาพอื่น ๆ อีก 3 ภาพ เพื่อใช้ในการประกอบการเรียนการสอนในวิชา การเลี้ยงสัตว์เฉพาะอย่าง ช.0147 มัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อใช้แทนสื่อของจริง ที่ไม่สามารถจัดหามาให้ดูได้ ใช้เวลา 10 นาทีในสไลด์ชุดนี้ และยังเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจจะศึกษาค้นคว้าในเรื่องนี้อีกด้วย

;

สรุปและข้อเสนอแนะ

4.1 สรุป

จากการศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร วิชาหลักการเลี้ยงสัตว์เฉพาะอย่าง ช.0147 หลักสูตรศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กระทรวงศึกษาธิการ ผู้จัดทำสามารถถ่ายภาพสไลด์ได้ 30 ภาพซึ่งเป็นภาพต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเลี้ยงดูสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว เริ่มตั้งแต่ความสำคัญ ประวัติ ลักษณะต่างๆ และการจัดการเลี้ยงดูจะเห็นได้ว่าในปัจจุบันนี้ สุนัขไทยเกือบจะสูญพันธุ์ไปแล้ว สุนัขไทยพันธุ์บางแก้วก็เป็นสุนัขไทยที่มีถิ่นกำเนิดในประเทศไทย มีรูปร่างลักษณะและอุปนิสัยเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวมีมาตั้งแต่สมัยโบราณ แต่ในปัจจุบันมีผู้สนใจสุนัขพันธุ์นี้มากขึ้น แต่สุนัขบางแก้วก็หาได้ยาก สุนัขบางแก้วเป็นสุนัขท้องถิ่นของจังหวัดพิษณุโลก ที่คาดว่าได้รับเชื้อสายมาจากสุนัขจิ้งจอก และพัฒนาสายพันธุ์มาตามธรรมชาติจนเป็นสุนัขพันธุ์ สุนัขบางแก้วมีคอค่อนข้างยาว หางเป็นพวงและหุบเข้ามาข้างหน้า มีลักษณะนิสัยกัดแล้วไม่ยอมปล่อยง่ายๆ มีนิสัยดุร้ายไม่แพ้เลือกรักเจ้าของ จดจำเจ้าของได้แม่นยำ ชอบประจบซื่อจ๋า มีความจงรักภักดีต่อเจ้าของสูง หากได้รับการอนุรักษพัฒนาอย่างถูกต้อง ก็น่าได้รับการยอมรับมาตรฐานในระดับสากล เช่นเดียวกับสุนัขไทยอีกหลายๆ พันธุ์

การที่จะนำชุดสไลด์ประกอบเสียงสำหรับสอนเรื่อง การเลี้ยงสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว ไปใช้ประกอบการเรียนการสอนนั้น เพื่อที่จะให้เกิดประโยชน์สูงสุดเท่าที่จะเป็นไปได้ จะต้องขึ้นอยู่กับการวินิจฉัยของผู้ใช้ เทคนิคและวิธีการ จะต้องระลึกละเอียดเสมอว่า สไลด์เป็นเพียงอุปกรณ์ ที่ช่วยในการถ่ายทอดความรู้อย่างหนึ่งเท่านั้น สื่อการสอนชุดนี้ไม่ได้เป็นตัวแทนของครู แต่เป็นสื่อที่จะเปลี่ยนนามธรรมให้เป็นรูปธรรม หรือเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้สิ่งที่ยุ่งยากต่อการ จดจำของผู้เรียน

อย่างไรก็ตามสไลด์ชุดนี้มีข้อจำกัดอยู่ว่า จะไม่สามารถถ่ายทอดได้ทุกสิ่งทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นรูปถ่าย หรือสิ่งอื่นใดก็ตามที่ผู้จัดทำต้องการนำเสนอ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อย่าง แต่ถ้าหากผู้ใช้สามารถเลือกใช้ให้เหมาะสม ก็จะช่วยให้สไลด์ ชุดนี้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้อาจได้รับการใช้วิธีการถ่ายทอดแบบอื่น ๆ ช่วยมาเข้าประกอบเช่น การจัดทัศนศึกษา การสอนแบบค้นคว้า เป็นต้น

ก็อาจจะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ดีสื่อการเรียนการสอน ก็ยังเป็นวัสดุ อุปกรณ์ วิธีการหรือเทคนิคที่ใช้เป็นสื่อกลาง ให้ผู้สอนส่งหรือถ่ายทอดความรู้ ทักษะ ทักษะ ไปยังผู้เรียนได้มีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงคาดหวังว่าสไลด์ชุดนี้ จะเป็นประโยชน์และเกิดผลดีต่อผู้ใช้หรือผู้ถ่ายทอดและผู้รับการถ่ายทอดได้มากพอสมควร

อีกประการหนึ่งนอกจากการจัดทำสไลด์ชุดนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนแล้ว ยังเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้จัดทำอีกด้วย คือผู้จัดทำได้มีความรู้และประสบการณ์ โดยตรงด้วยตัวเอง ทั้งด้านการศึกษาค้นคว้าเอกสาร การจัดทำชุดสไลด์ประกอบเสียง และด้านอื่นๆอีกพอสมควร ซึ่งผู้จัดทำคิดว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง และจะได้นำความรู้ และประสบการณ์ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

ในการจัดทำสไลด์ประกอบเสียงชุดนี้ ผู้จัดทำได้ประสบปัญหาพอสมควร ซึ่งปัญหาและข้อเสนอแนะเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่จัดทำอุปกรณ์ในลักษณะเดียวกันนี้ได้ต่อไปนี้ ปัญหาที่พบ คือ

1. สถานที่ในการถ่ายภาพสัณนิษพัธ์บางแก้ว ซึ่งต้องไปถ่ายทำในหลาย ๆ ที่ จึงจะได้ภาพสัณนิษพัธ์บางแก้วตามที่ต้องการ และจะต้องไปติดต่อล่วงหน้า และสม่ำเสมอด้วย คือติดต่อไปแล้วก็ควรที่จะติดตามเรื่องที่ติดต่อไป เพราะบางทีอาจลืมกรณีติดต่อไว้ล่วงหน้านาน แต่ไม่ติดตามผลพอตอนที่ไปขอใช้จริงบางอย่างอาจไม่พร้อม ส่วนเรื่องการให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ จากสถานที่ดังกล่าว บางแห่งก็ช่วยเหลืออย่างเต็มที่ บางแห่งก็ช่วยบ้างไม่ช่วยบ้าง

2. ภาพสัณนิษพัธ์บางแก้ว บางภาพที่ต้องการจะถ่ายทำได้ยาก ก็ต้องพยายามหาถือปี่จากรูปภาพ แต่ส่วนใหญ่ก็ต้องพยายามสืบเสาะแสวงหาเพื่อที่จะได้มา เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ซึ่งภาพต่างๆ ที่เราต้องการ ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ผู้จัดทำขาดอุปกรณ์ที่ช่วยในการถ่ายเช่น ชูม ซึ่งต้องขอยืมจากทางภาควิชาครุศาสตร์เกษตร และห้องโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

4. ขนาดของสุนัขบางแก้วและการเคลื่อนไหวของสุนัข ในบางภาพจะเห็นได้ว่าลักษณะต่างๆไม่ตรงตามที่บรรยายไว้ทั้งหมด การเคลื่อนไหวของสุนัขนั้น จะต้องระลึกลักษณะที่มันไม่อยู่นิ่งหรืออยู่ในท่าที่เราต้องการจะถ่ายออกมาดี ๆ ได้ง่าย ๆ เพราะฉะนั้น หากต้องการได้รูปภาพแบบนี้ต้องใช้โอกาส และเวลานานพอสมควร

5. กล้องถ่ายภาพ ผู้ถ่ายทำสไลด์ควรมีกล้องคุณภาพดีเป็นของตัวเอง หรือถ้าไม่มี ก็สามารถยืมของผู้อื่นมาใช้ได้ตลอดเวลา หากไม่มีทั้งสองกรณีควรหลีกเลี่ยงการทำสไลด์ เพื่อไม่เป็นปัญหา

4.2 ข้อเสนอนแนะ

1. ในการถ่ายไฮคอนทาสต์ ผู้จัดทำต้องลองฝึกลองถูก ในการปรับรูรับแสงและความเร็วชัตเตอร์ให้มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งจะเสียเวลามากในช่วงนี้ จึงจะได้ตัวอักษรออกมาชัดเจนโดยใช้รูรับแสง 16 และความเร็วชัตเตอร์ 1 จึงได้ตัวอักษรที่ชัดเจน

2. ตัวอักษรที่จะถ่ายไฮคอนทาสต์ ผู้จัดทำควรตรวจสอบความถูกต้อง ของตัวอักษรอย่างละเอียดก่อนถ่าย ถ้าเกิดผิดพลาดจะต้องทำการถ่ายใหม่ทำให้ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่าย

3. ผู้จัดทำควรมีการศึกษาฝึกฝนเรื่องการใช้กล้อง ฟิล์มแฟลช และการถ่ายภาพให้มีความชำนาญ ภาพจะได้ออกมาดี ไม่สิ้นเปลืองเวลาและค่าใช้จ่าย

4. ในการถ่ายภาพสุนัขนั้น ซึ่งเป็นสิ่งมีชีวิตมันจะไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่ ยากที่จะทำให้เราสามารถถ่ายภาพออกมาดี ๆ ได้ จึงต้องมีความอดทนและใจเย็นเพื่อรอโอกาส ซึ่งอาจจะใช้เวลาาน

5. ภาพบางภาพ ในการถ่ายทำสไลด์อาจจะไม่ชัดเจน หรืออาจจะขาดตกบกพร่องไปบ้างเช่น ภาพการให้อาหาร การฉีดยาและการให้ยาถ่ายพยาธิ ภาพเหล่านี้น่าจะมีตัวหนังสือบอกไว้แต่ผู้จัดทำได้พยายามแก้ไขข้อที่ผิดพลาดโดยผ่านการคำไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทางวัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำสไลด์ไม่พร้อมจึงอยากให้ผู้ที่คิดจะจัดทำสไลด์ที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ตรวจสอบแก้ไขให้ดียิ่งๆ ขึ้นต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- เกื้อกูล คุปรัตน์ โสตทัศนศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพฯ : คุณพิมพ์อักษรกิจ, 2528
- คึกฤทธิ์ ปราโมทย์ "สุนัขไทยบางแก้ว"หมาบางแก้ว หน้า 4-7 สำนักพิมพ์บีบีค
พับลิเคชั่น, 2533
- จริยา สระสันต์. การศึกษาเปรียบเทียบผลการสอนอ่านคำโดยใช้สไลด์กับการ
สอนตามปกติของนักเรียนที่จบชั้นประถมปีที่ 1 ปริญานิพนธ์การศึกษามหา
บัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2515
- ชนินทร์ หาญไพบูลย์ " มูลเหตุของการเกิดชมรมผู้เลี้ยงสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว "
สวนจตุจักร ปีที่ 7 เล่ม 84 (ด.ค-พ.ย) : หน้า 54-56
- บัณฑิตย์ สุริยพันธ์ หมาบางแก้ว สำนักพิมพ์บีบีค พับลิเคชั่น; 253
- รมณี อภาภิรมณ์ คู่มือการเรียนปัญหาพิเศษ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2530
- ลัดดา ศุภปรีดี เทคโนโลยีทางการสอน กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เนศ, 2523
- สาธสมร เตชานนท์ "การศึกษาเปรียบเทียบการใช้ภาพสี และสไลด์ในการเขียน
เรียงความภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษา" วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สมพร จารุณี การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน กรมวิชาการ พิมพ์ที่โรงพิมพ์การ
ศาสนา 2534 หน้า 30
- สุนันท์ ปัทมาคม การผลิตสไลด์เทปเอกสารประกอบการสอนวิชาการผลิตสื่อการ
เรียนการสอน
- อัมพร ทองเหลือง" สไลด์ประกอบเสียงวิชาประถมศึกษา เรื่องการเปลี่ยน
แปลงประชากรในวิทยาลัยครู" วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2525
- องอาจ จิระนันท์ "การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ในวิชาช่างโดยใช้วิธีสอนแบบ
สาธิต กับวิธีการสอนโดยใช้สไลด์มีเสียงประกอบ ในระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลายสายอาชีพ" ปริญญากการศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร, 2518

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้